

Kommunstyrelsens arbetsutskott kallas till **EXTRA** sammanträde

Tid Fredagen den 6 december 2013 kl 8.30

Plats Konferensrum 128, kommunhuset, Sundsgatan 29, Vänerns borg

Gunnar Lidell
ordförande

Maud Rudquist
sekreterare

Ordinarie ledamot som inte kan delta vid sammanträdet meddelar själv sin ersättare samt överlämnar handlingar

Ledamöter

Gunnar Lidell (M) Ordförande
Marie Dahlin (S) 1:e v ordf
Johan Ekström (FP) 2:e v ordf
Bo Carlsson (C)
James Bucci (V)

Ersättare

Anders Forsström (M)
Bengt Larson (S)
Marie-Louise Bäckman (KD)
Lennart Niklasson (S)
Marika Isetorp (MP)

Övriga

Kommundirektören Ove Thörnkvist
Ekonomichefen Thomas Sannemalm
Utvecklingschefen Ann-Britt Svedberg
Personalchefen Ewa Öqvist
Kanslichefen Katrin Siverby
Kommunsekreteraren Maud Rudquist

Föredragningslista

Sid

1. Beslut om Vision och inriktningsmål (Dnr KS 2011/391)
2. Beslut om regler för styrning och ledning (Dnr KS 2013/365)

§ 241

Dnr 2011/391

Beslut om Vision och inriktningsmål

Ärendebeskrivning

De två ärendena Vision och inriktningsmål (Dnr KS 2013/391) samt regler för mål- och resultatstyrning (Dnr KS 2013/365) har, trots att det är två ärenden, processats fram parallellt eftersom de är beroende av varandra.

Historik

Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträde 2011-06-22, § 92, att anta mål- och resursplan 2012-2014. I denna redovisas Vision Vänersborg.

Inför budgetprocessen för mål- och resursplan 2013-2015 föreslogs att Visionen skulle revideras och att bland annat de ”Fem generella perspektiv i utvecklingsarbetet” samt ”Sju utvecklingsområden” skulle ses över.

Kommunstyrelsens ordförande har i skrivelse 2011-09-22 redovisat att revideringen av Visionen skulle harmoniseras med arbetet med mål- och resursplan 2013-2015.

Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträde 2011-10-12, § 243, uppdra åt kommundirektören att ta fram tidsplan och processplan för översyn och revidering av Vision Vänersborg.

Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträde 2012-03-21, § 85, att anta process och tidsplan för Vision Vänersborg, med tillägget att en medborgardialog skulle genomföras.

Process

Kommunstyrelseförvaltningen genomförde 2012-08-29 en visionskväll med kommunfullmäktiges ledamöter och ersättare, representanter för Ungdomsrådet, Företagarna Vänersborg, Villaägarna Vänersborg samt PRO.

Arbetet avrapporterades till Kommunstyrelsen vid sammanträde 2012-10-31, § 241. Kommunstyrelsen beslutade uppdra till kommundirektören att genomföra remiss och enkät utifrån Kommunfullmäktiges grupparbeten.

Under januari – april 2013 var arbetsmaterialet om förslag till vision, enligt beslut ovan, föremål för remissförfarande i Kulturnämnden, Barn- och ungdomsnämnden, Socialnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden, Byggnadsnämnden, Överförmyndarnämnden, Ungdomsrådet, Näringslivsrådet, Rådet för funktionshinderfrågor, Pensionärsrådet, Folkhälsorådet, Demokratiberedningen samt hos föreningar via föreningsregistret och företag via företagsregistret. Under samma tid bjöds allmänheten in att lämna synpunkter via webenkät som publicerades på hemsidan och i pressmeddelande. Bidrag kom

Forts § 241 Dnr 2011/391

in från 58 förslagsställare. Förslagen redovisades på kommunens hemsida och till mass-media.

Under maj- augusti 2013 genomförde utvecklingskontoret en genomgång och textanalys av alla inkomna förslag och yttranden.

Arbetet avrapporterades i Kommunstyrelsens arbetsutskott vid sammanträde 2013-08-26, § 166. Arbetsutskottet beslutade vid ovan angivet sammanträde att en ny visionskväll skulle anordnas 2013-10-23.

Att en visionskväll skulle äga rum 2013-10-23 annonserades på www.vanersborg.se, kommunens intranät, Facebook och i massmedia samt med så kallade "Flyers". Vid visionskvällen där Kommunfullmäktiges ledamöter och ersättare samt allmänhet deltog, värderades och vägdes samman samt lämnades synpunkter på inkomna förslag till vision och inriktningsmål.

Kommunstyrelseförvaltningen har i missiv 2013-10-25 redovisat arbetsprocessen som mynnat i en rapport om vision och inriktningsmål, upprättad 2013-10-25.

I anslutning till Kommunfullmäktiges sammanträde 2013-10-30 redovisades synpunkter som kommit fram vid visionskvällen 2013-10-23.

Vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2013-11-27, § 142, informerades om de synpunkter som lämnats av de politiska partierna. Informerades om möjligheten att lämna skriftliga synpunkter fram till det extra Kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde som kommer att äga rum 2013-12-06. Informerades även att ett extra sammanträde med Kommunstyrelsen kommer att äga rum 2013-12-10. Detta extra sammanträde kommer helt att ägnas åt Visionen för att mynna i ett beslutsförslag som kan föreläggas Kommunfullmäktige 2013-12-11.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts behandling av ärendet

Ordföranden redovisade förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar föreslå

Kommunstyrelsens förslag till Kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige beslutar anta vision och inriktningsmål enligt bilaga..... Visionen gäller från och med 2014.
2. Kommunfullmäktige beslutar att vision och inriktningsmål skall inarbetas i Mål- och resursplanen för 2015 och uppdrar till Kommunstyrelsen och nämnderna att utarbeta förväntade resultat för de inriktningsmål som destinerats till dem.

Rapport om vision och inriktningsmål

Denna rapport är avsedd att, tillsammans med bilagorna, användas i kommunstyrelsens beredning inför kommunfullmäktiges beslut om vision och inriktningsmål.

Innehåll

Ärendebeskrivning	3
Metod	4
Mål- och resultatstyrning	4
Planera, göra, studera och agera.....	5
Ansvar och roller.....	5
Verksamhetsplan	6
Vision	6
Inriktningsmål	6
Förväntade resultat	7
Aktiviteter	7
Mått	7
Delårsrapporter och årsredovisning	7
Sammanfattande förslag till vision och inriktningsmål	8
Vision för Vänersborgs kommun	8
Inriktningsmål medborgare	8
Inriktningsmål samhällsutveckling	8
Finansiella mål	8
Inriktningsmål ekonomi	9
Inriktningsmål verksamhetsutveckling	9
Inriktningsmål medarbetare	9
Överväganden	9
Förslag till beslut.....	10
Bilaga 1. Visionskvällen 2012-08-29.....	11
Enskilda bidrag från framtidens Vänersborg	11
Gruppredovisning från framtidens Vänersborg	14
Bilaga 2. Enkätvar och remissvar från allmänheten, ideella organisationer och företag våren 2013.....	16
Förslag till vision	16
Förslag till inriktningsmål medborgare.....	18
Förslag till inriktningsmål samhälle.....	26
Bilaga 3. Textanalys från visionskväll 2012-08-29	43
Bilaga 4. Textanalys av inkomna enkätvar från allmänheten, organisationer och företag.....	44
Vision för Vänersborgs kommun	44
Inriktningsmål medborgare	44
Inriktningsmål samhällsutveckling	44
Bilaga 5. Bruttolista av gruppförslag från visionskväll 2013-10-23...	45
Vision för Vänersborgs kommun	45
Inriktningsmål medborgare	45
Inriktningsmål samhällsutveckling	46
Bilaga 6. Kommundirektörens förslag till inriktningsmål finanser och ekonomi, verksamhetsutveckling och medarbetare	47
Finansiella mål	47
Inriktningsmål ekonomi	47
Inriktningsmål verksamhetsutveckling	47
Inriktningsmål medarbetare	47

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträde 2011-06-22, § 92, att anta mål- och resursplan 2012-2014. I denna redovisas Vision Vänersborg. I Visionen finns bland annat fem generella perspektiv redovisade som ska präglar allt utvecklingsarbete i kommunen. Dessutom finns angivet sju utvecklingsområden som kommunen ska arbeta med för att närma sig visionen och de fastställda inriktningsmålen.

Inför budgetprocessen för mål- och resursplan 2013-2015 föreslås att Visionen revideras och att bland annat de "Fem generella perspektiv i utvecklingsarbetet" samt "Sju utvecklingsområden" ses över.

Kommunstyrelsens ordförande har i skrivelse 2011-09-22 redovisat synpunkter i ärendet. Av skrivelsen framgår bland annat att arbetet ska harmoniseras med arbetet med mål- och resursplan 2013-2015.

Vid ärendets beredning i kommunstyrelsens arbetsutskott beslutades att ärendet skulle överlämnas till kommunstyrelsen utan förslag till beslut.

Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträde 2011-10-12, § 243, bland annat att uppdra åt kommundirektören att ta fram tidsplan och processplan för översyn och revidering av Vision Vänersborg. Uppdraget skulle redovisas i kommunstyrelsen 2011-11-02. Av beslutet framgick också att av kommunstyrelsen processat förslag av "Vision Vänersborg" skulle behandlas i kommunstyrelsen 2012-02-15.

Kommundirektören har i tjänsteutlåtande 2011-10-18 redovisat förslag till tidsplan/processplan för översyn av och revidering av Vision Vänersborg. Vid kommunstyrelsens sammanträde 2011-11-02, § 264, redovisades tidsplan/processplan för arbete med Vision Vänersborg. Kommunstyrelsen beslutade dock att återremittera ärendet för ytterligare beredning med beaktande av att en medborgardialog skulle genomföras samt att kommunstyrelsen i sin helhet skulle utgöra arbetsgrupp.

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett nytt förslag till processplan och tidsplan för Vision Vänersborg. Kommunstyrelsen beslutar 2012-03-21, § 85, att anta föreslagen process och tidsplan för Vision Vänersborg.

2012-10-01, § 195, och 2012-10-10, § 223, avrapporterades arbetet med revidering av Vision Vänersborg till kommunstyrelsen. I enlighet med föreslagen tidsplan hade 2012-08-29 en visionskväll genomförts med kommunfullmäktiges ledamöter och ersättare.

2012-10-31, § 241, avrapporterades arbetet och kommunstyrelsen beslutade uppdra till kommundirektören att genomföra remiss och enkät utifrån områden med politisk viljeinriktning efter fullmäktiges grupparbeten samt att arbetet ska fortsätta enligt plan. 2012-11-28, § 263, avrapporterades arbetet

och kommunstyrelsen beslutade att anta kommunstyrelseförvaltningens förslag till enkät.

Under perioden 2013-02-08 till 2013-04-04 lämnas yttranden från Barn- och ungdomsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden, Överförmyndarnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kulturnämnden, Hälsopolitiska rådet och Socialnämnden.

2013-08-26, § 166, avrapporterades arbetet till kommunstyrelsens arbetsutskott. Kommunstyrelsens arbetsutskott noterade informationen och konstaterade vidare att visionsarbetet fortsätter och att en visionskväll kommer att anordnas 2013-10-23.

Metod

Förtroendevalda i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen har under två kvällar arbetat med förslag till ny vision. Allmänheten, företag och ideella organisationer har, i en remissomgång och webbenkät, lämnat förslag till vision och inriktningsmål ur medborgarnas perspektiv och om samhällsutveckling.

Efter textanalys av detta redovisades hur vision och dessa inriktningsmål kan formuleras.

Inriktningsmålen om finanser och ekonomi, verksamhetsutveckling och medarbetare riktar sig mer inåt kommunens organisation och används för en balanserad styrning av verksamheten. Dessa förslag till inriktningsmål är formulerade av kommundirektörens ledningsgrupp.

Mål- och resultatstyrning

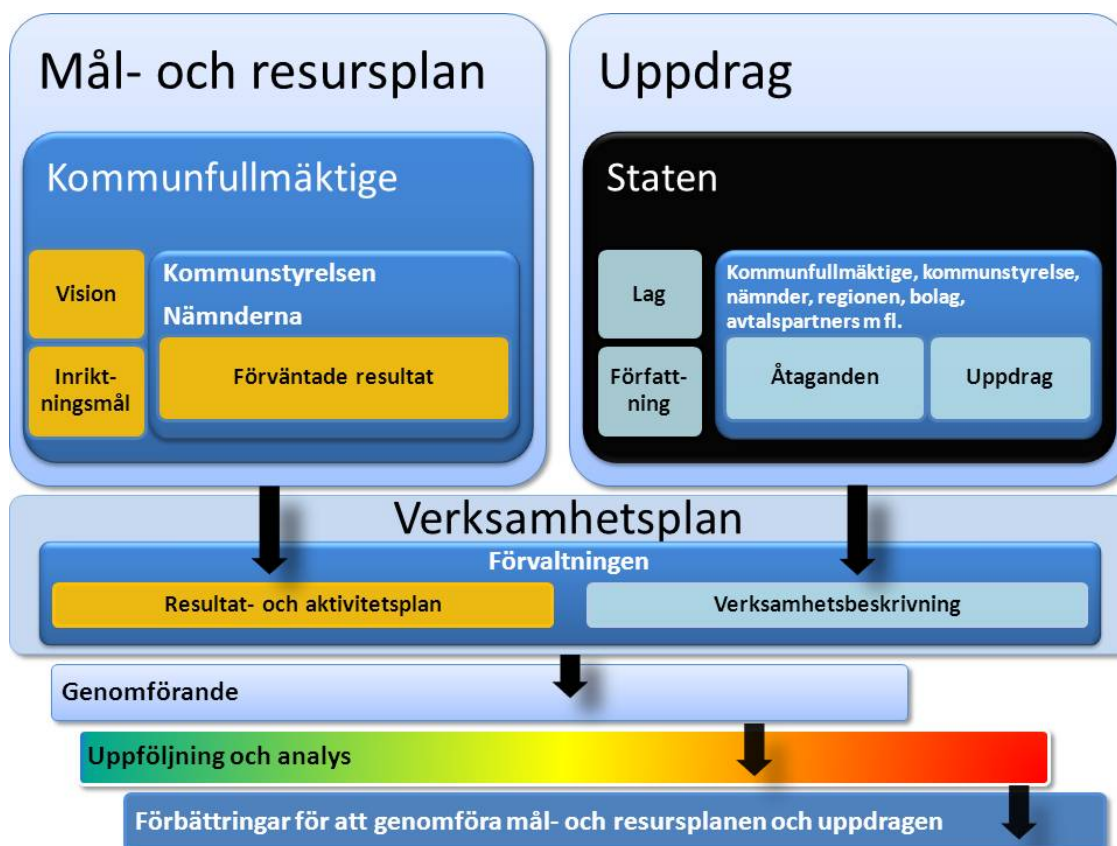
Det målinriktat arbete i kommunen utgår från Kommunfullmäktiges vision. För att stödja visionen använder sig kommunen av målstyrning. Målkedjan ska tydligt följas från fullmäktige via nämnderna till den enskilda enheten.

Visionen är kopplad till inriktningsmål, förväntade resultat och aktiviteter, som systematiskt följs upp. Kontinuerlig dialog kring analys av effekterna för att nå de förväntade resultaten leder till verksamhetsutveckling.

Målstyrning är en styrningsprincip som ska användas i samverkan med andra styrprinciper som exempelvis ekonomi, lagar och författningar. Mål- och resultatstyrning ska ge engagemang och stimulans genom delegerade befogenheter.

Planera, göra, studera och agera

Mål- och resursplanen innehåller den beslutade visionen, inriktningsmål, förväntade resultat och ekonomiska förutsättningar. Därutöver finns lag, författning, åtaganden och uppdrag. Förvaltningen planerar i verksamhetsplanen, genomför, följer upp och gör förbättringar så att resultaten och uppdragen uppfylls.

Ansvar och roller

Kommunstyrelseförvaltningen är ansvarig för att göra dessa regler kända. Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och ska ha uppsikt över nämndernas verksamhet.

Kommunstyrelsen och nämnderna beslutar senast i december om verksamhetsplan för nästkommande år.

Till chefens ansvar hör att göra verksamhetsplanen kända hos medarbetarna. Cheferna ansvarar inom sitt område för att planera, följa upp, analysera effekten av insatta resurser och vidta åtgärder för resultatuppfyllelse och att uppdragen verkställs samt att rapportera.

Alla parter har ett ansvar för att budgetarbetet och arbetet med verksamheten kan passa väl ihop. Verksamhetsplanen ska hanteras inom beslutade budgetramar.

Verksamhetsplan

En verksamhetsplan är förvaltningens beskrivning av den planerade verksamheten under ett verksamhetsår. Verksamhetsplanen framställs av förvaltningsledningen parallellt med budget och resultat- och aktivitetsplan. Verksamhetsplanen rapporteras senast i december till kommunstyrelsen/nämnden. Nämnderna rapporterar till kommunstyrelsen.

Verksamhetsplaner används av förvaltningarna för att planera, följa upp, förbättra och rapportera sina verksamheter. Planen kopplar verksamhetsstyrningen med den långsiktiga visionen. Planen är realistisk och aktiviteterna som nämns i den är sådana som förvaltningarna har för avsikt att genomföra och har budgeterat.

Verksamhetsplanen ska översiktligt beskriva det som förvaltningen särskilt ska utföra vad gäller resultat- och aktivitetsplan och uppdrag och åtaganden;

- Resultat- och aktivitetsplanen beskriver på ett översiktligt sätt områden, inriktningsmål, förväntade resultat och aktiviteter. Resultat- och aktivitetsplaner är förvaltningsledningens verktyg för att ha god ordning på resultatuppfyllelse och aktiviteter.
- Verksamhetsbeskrivning redogör för statliga uppdrag och ålägganden, uppdrag från kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller nämnden. Uppdrag och åtaganden gentemot andra nämnder, bolag, landsting, förbund, organisationer och sammanslutningar. Särskilda satsningar och projekt.

Vision

Kommunfullmäktige fastställer kommunens vision.

Vision är det fullbordade idealtillståndet. Visionen är en framtida idealbild att sträva mot, det är första steget i verksamhetsstyrningen och ska genomföra hela organisationen.

Visionen kan gälla över en lång planperiod, flera mandatperioder och under skilda politiska majoriteter. Visionen preciseras i inriktningsmål.

Inriktningsmål

Kommunfullmäktige uttolkar visionen och preciserar den till inriktningsmål. Inriktningsmål inför kommande års arbete med Mål- och resursplanen fastställs av fullmäktige senast i december.

Inriktningsmålen är fullmäktiges övergripande viljeinriktning som ordnas under fem områden som är medborgare, samhällsutveckling, ekonomi, verksamhetsutveckling och medarbetare.

I inriktningsmål anges viljeinriktning för vad som skall uppnås. Det ska ge en strategisk och övergripande vägledning. Aktiva ord som innebär en riktning ska användas. T.ex. öka, minska, utveckla. Allmänna fraser ska undvikas som t.ex. värna om, ta tillvara, tillgodose.

Inriktningsmålen ska vara ett fåtal och särskilt viktiga. Inriktningsmålen ska hanteras inom beslutade budgetramar.

Förväntade resultat

Kommunstyrelse och nämnder preciserar fullmäktiges inriktningsmål i förväntade resultat. Dessa ordnas i de fem områdena som är medborgare, samhällsutveckling, ekonomi, verksamhet och medarbetare insorterade under respektive inriktningsmål.

Förväntat resultat är det som förväntas åstadkommas, erhållas eller uppnås. Bra förväntade resultat är; specifika, mätbara, attraktiva/utmanande, realistiska, tidsatta och accepterade.

De förväntade resultaten ska vara få, ska inte upprepa inriktningsmål, lagar och författningar. De ska inte vara i konflikt med inriktningsmål eller andra förväntade resultat. Förväntade resultat ska hanteras inom beslutade budgetramar. Det ska anges för vilken period som de förväntade resultaten ska gälla och för vilka verksamheter.

Aktiviteter

För att fullmäktiges inriktningsmål och kommunstyrelsens/nämndernas förväntade resultat ska bli genomförd planeras aktiviteter. Aktiviteterna är de avgörande insatserna för att nå förväntade resultat. Aktiviteter beslutas och genomförs inom förvaltningarna på alla nivåer och hanteras inom beslutade budgetramar. Förvaltningsledningen beslutar om när aktiviteterna ska utföras och av vilka verksamheter.

Mått

På alla nivåer i förvaltningen används mått för att veta hur de förväntade resultaten uppnås.

Delårsrapporter och årsredovisning

Under året görs delårsrapporter april och augusti och årsredovisning. Den startar med rapportering av mått, aktiviteter och resultatuppfyllelse inom förvaltningarna. Där sker analys, vidtas åtgärder för resultatuppfyllelse och sammanställs rapporter till nämnderna respektive kommunstyrelsen. Nämnderna och styrelsen följer upp inriktningsmålen och resultaten och rapporterar till fullmäktige. Kommunfullmäktige får återrapportering av hur de politiska inriktningsmålen infrias och hur kommunen närmar sig visionen.

Sammanfattande förslag till vision och inriktningsmål

Vision för Vänersborgs kommun

Vänersborg – i alla delar en attraktiv, livskraftig och hållbar kommun!

Inriktningsmål medborgare

- Fler upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Fler ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Fler ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Fler anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*

Inriktningsmål samhällsutveckling

- Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, kultur och turism.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Fler attraktiva boenden i hela kommunen.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Det ska vara lättare och smidigare för företag att etablera sig och verka i kommunen.
  - *Destineras till kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden, byggnadsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.*

Finansiella mål

- Årets resultat ska uppgå till minst 0,5 % av skatter och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.
  - *Destineras till kommunstyrelsen.*
- Kassalikviditeten ska vara minst 50 %.
  - *Destineras till kommunstyrelsen.*
- Soliditeten ska förbättras.
  - *Destineras till kommunstyrelsen.*
- Ej skuldfört pensionsåtagande ska minska som andel av eget kapital.
  - *Destineras till kommunstyrelsen.*

Inriktningsmål ekonomi

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*

Inriktningsmål verksamhetsutveckling

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*

Inriktningsmål medarbetare

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Ledarskapet och medarbetarskapet ska vidareutvecklas så att måluppfyllelse, kvalitet, engagemang och arbetsglädje ökar.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*

Överväganden

Av ärendebeskrivningen och bilagorna framgår att kommunstyrelsens arbete med uppdraget att se över vision och områden har varit omsorgsfullt och använt sig av medborgardialogens möjligheter till inflytande. Nämnderna har i sina yttranden avstått från att framföra några synpunkter.

För att vision och inriktningsmål ska ha en funktion i kommunens mål- och resultatstyrning behöver texten vara enkel och målen få. Att tillfredsställa alla viljor, utan prioriteringar, med ett flertal inriktningsmål omöjliggör mål- och resultatstyrningen. Det är Kommunstyrelsens uppgift är föreslå Kommunfullmäktige vision och inriktningsmål. Denna rapport, med bilagor, kan tjäna som underlag för styrelsens förslag.

Inriktningsmål ska destineras till kommunstyrelsen och/eller nämnd för att tillgodose revisorernas tidigare påpekanden om att det bör klargöras vilka som ska arbeta med målen. Rapporten är resultatet av ansatsen att tillgodose de många viljorna, inom ramen för vad som är en vision och få inriktningsmål.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar anta vision och inriktningsmål i enlighet med rapport om vision och inriktningsmål 2013-10-25 Visionen gäller från och med 2014.
2. Kommunfullmäktige beslutar att vision och inriktningsmål skall inarbetas i Mål- och resursplanen för 2015 och uppdrar till Kommunstyrelsen och nämnderna att utarbeta förväntade resultat för de inriktningsmål som destinerats till dem.

Kommunstyrelseförvaltningen

Ronny Irekvist
Utvecklingsledare

Bilagor

Bilaga 1. Visionskvällen 2012-08-29

Enskilda bidrag från framtidens Vänersborg

Vänersborg blev just utsedd till Sveriges skolkommun för andra året i rad!
Meritvärdena ligger bland de högsta i landet.
Eleverna kommer från hela landet för att gå våra högkvalitativa gymnasie-
utbildningar.

Vi har Sveriges bästa skola och barnomsorg.
Nu när jag är äldre bor jag i en fin lagom stor lägenhet i ett trygghetsboende.
Ibland åker jag och min väninna till centrum och tittar på folklivet och tar en
fika på ett litet trevligt café.

Här pratar vi med varandra innan vi fattar beslut.
Vi har möjlighet att bo var vi vill, i tätort, stad eller landsbygd.
Det finns barnomsorg, skola och äldrevård i närområdet.
Det är enkelt att driva företag.
Vi har många mötesplatser i hela kommunen.
Vi har goda kommunikationer i hela kommunen.
Vi värnar miljön, både den psykiska och fysiska.
En kommunal god service.

Här blir nu varenda en sedd!
Alla mår gott.
Den kommunala servicen fungerar på alla fronter.
Politikerna jobbar nu stenhårt för vår kommun, inte som förr då dom la näs-
tan all kraft på att blockkrika, då var det många goa förslag som gick upp i
rök.
Flytta hit och få det bra!

Min kontaktman på kommunen ordnar det mesta!
- Tomt för expansion.
- Hjälp med alla frågor runt nybygget
Bostäder åt nyanställda och mina gamla föräldrar finns i alla prislägen!
(Inom cykelavstånd)
Tisdag, torsdag och lördag är det kvällsöppet i centrum, kul!
PS Bredbandet är XXL! Men jag skriver ändå för hand!

Alla har arbete som försörjer personen.
Alla har bostad efter behov.
Mångfald.
En kvalitet skola / förskola.
En kvalitet vård / omsorg.
Rikt kultur / sport etc. för alla (barn / ungdom etc.).
Levande landsbygd.

Kollektivtrafik.
Hållbar miljö.
Delaktighet, möjlighet att påverka.
Respektfullt bemötande.
Grönområden / turism.
Levande företagsamhet / affärer nära etc.

Behovet av trygghet för invånarna är praktiskt taget tillfredsställt.
Tryggare lekplatser, trygga skolvägar, trygga boenden.
Tillgängligheten är också god. Inte bara trottoarkanter, utan också för alla i livets alla skeden (i elum eller i den fysiska vekligheten).

Du kan inte tro dina ögon men nu har vi massor med villor och lägenheter med den vackra utsikt Du ser på kortet. Välkommen åter till Vänersborg och dess levande centrum.

Tillgänglig för alla.
Kontakt med kommunen enkelt, snabbt och rätt.

Hela kommunen är uppbyggd kring hållbarhet och gemenskap.
Här har alla tillgång till natur och stränder.
Det finns många drogfria mötesplatser där alla människor träffas.

En blomstrande stadskärna mycket fin och platser för romantik.
Ett glittrande vatten nära boende.
Trångt på cykelvägarna.
Vänersborg har "det".

Visionen "Sveriges bästa barn och familjekommun" är nu uppfylld.

Alla kommuninvånare är stolta över Vänersborgs kommun!
Bästa företagarekommunen i Sverige för tredje året.

Nu har vi fått enkla, snabba och förståeliga beslutsvägar så att alla individuella målsättningar i kommunen uppnås.

Trivsel.
Stolthet.
Trygghet.
Jag trivs som fisken i vattnet. Är stolt att bo i en kommun där man kan känna sig trygg.

Äntligen kan jag ta tåget hemifrån!
Frändefors lever - en levande landsbygd.

Centrum har växt.
Vassbotten är precis färdigutbyggd med affärer, boenden och nöjen.
Nöjeslivet flödar på kvällarna.
Strandpromenaderna är vackert upplysta runt hela staden.

Vi är en stad som tänker på närheten och att bostäderna vi bor i är anpassade till hur vi vill bo och har delvis egen producerad energi.

Barn och ungdomar tycker om att gå till skolan. Efter så cyklar de tryggt till musikskolan eller till annan mötesplats.

Alla som bor här har en uppgift att fylla och känner sig delaktiga.

Naturen bidrar till hälsa och välbefinnande.

På alla äldreboenden för alla finns tillgång till terapihundar för livskvalitet.

Vänersborgs kommun är nu tillgänglig för alla: fysiskt, psykiskt, kulturellt, språkligt.

I vänersborgs kommun är världen alltid närvarande. Här känner vi oss hemma och gör varandra bättre.

Paralympic's som hölls i arenan satte kommunen på världskartan.

Nu får du komma och hälsa på. Det är dags att inviga den nya taxibanan mellan Vänersborg och Trollhättan. Den är vätgasdriven och den första i Sverige. Naturligtvis har du chans att kolla in min nya lägenhet. Jag har ordnat en våning med fantastisk utsikt över Vänern (10 vån) och med lite möjligheter till takodling min nya hobby.

Vi har ett centrum med många affärer, bra kommunikationer där tåget gör uppehåll i Brålanda. Våra parker är välskötta och vi har fått många och nöjda företag. Alla som vill arbeta har ett arbete.

Alla som vill bo vid vattnet gör detta.

Äldreomsorg och skolor är bra.

Vi har en trivsamt stad med vacker och bevarad stadskärna, fantastisk natur och ett stort kulturutbud.

Tågförbindelserna fungerar perfekt och vi har pendlare såväl ut som in.

Affärsmännen är nöjda för vi sätter en ära i att handla i vår stad och alla

våra ungdomar är nöjda för vi har jättebra skolor med ett stort urvalsutbud.

Det finns "lokala" kommunkontor i Vargön, Brålanda och Frändefors med all verksamhet exklusive personalkontoret och ekonomikontoret.

Det finns också spårbunden trafik från ovanstående kommuner till Vänersborgs centrum (halvtimmestrafik).

Ekologiskt hållbart samhälle.

Bra kommunikationer.

Boende: gröna tak, solceller, förnybart material.

Mat: närproducerad mat, kolonilotter, stadsodling.

Alla har arbete.

Andra saker i livet viktigare än tillväxt och köpfrossa.

Inga köpcenter.

Lekplats i Plantaget.

Inga främlingsfientliga klyftor, solidariskt, vi är rädda om varandra.

Vi har ett trygghetsboende i centra Vänersborg.
Vi har många events som ger många besökare till Vänersborg.
Efter utbildning återvänder man till Vänersborg för arbete och boende.
Äntligen har vi ytterligare en tidning som skriver positivt om Vänersborg.
Vi har många och positiva insändare.
Vi har ett gott liv - utan gnällspikar.
Man skall alltid bemötas professionellt och med respekt och utifrån individens förutsättningar.

Gnällspikarna har tystnat.
Vänersborgarna har blivit bättre på att vara stolta över vår vackra kommun, och man började säga emot negativisterna istället för att hålla med dem.
Arbetet med "service och bemötande" har sträckt sig från tjänstemännen till politikerna och nu är det helt naturligt att alla - medborgare, tjänstemän och politiker blir bemötta som individer; respektfullt och proffsigt.

Vi har bostäder som är energisnåla och har solpaneler på taken.
Vi bygger även smålägenheter med enklare standard i olika stadsdelar, även på landsbygden.
Kommunal service i närområdet är en självklarhet idag, både när det gäller barnomsorg, skola, äldreboende och aktivitetsparker.

Arenan är utbyggd och har haft årets melodifestivaltävling. Kommunen har erhållit SKL årets äldrepris. Bästa kommunen för äldre att bo och leva i.
Ursands camping är Västsveriges bästa enligt undersökning i GT.
Man har även bostäder året runt i området.
Kollektivtrafik också.
Sommaren båtförbindelse varje kvart.

När man kontaktar kommunen är man fri att själv definiera sig och sina behov och önskemål inför välvilliga lyssnare.
Det är liv och rörelse i centrum. Lekplats, bangolf och plaskdamm / skridskobana i Plantaget. Vänersborg är en välintegrerad kommun.
Allt är tillgängligt för alla.
Varje barn vet att hen kan bli och göra det hen vill.

Gruppedovisning från framtidens Vänersborg

Hela kommunen mår bra (alla invånarna).
Arbetslösheten är noll.
Alla barn mår bra och känner sig trygga.
Utbildningen är anpassad till barnens behov.
Vård och omsorg är anpassade efter behov och har god kvalitet.
Miljökraven är tillgodosedda.
Äntligen har försvaret gett sig; vi bygger vindkraftverk i mängd.
Flera nöjda företagare.
Kommunens ekonomi blomstrar.

Ekologiskt hållbart samhälle.
Omställningsrörelsen.

Bra skola och barnomsorg.
Fiket på stan - levande centrum.
"Rätt" boende för alla.
Ta översvämningsrisken på allvar.
Var kritisk mot "tillväxt" och granska köphysterin.
Medborgarinflytande också för redan boende.
Höj grönplanens status.
Parker och träd.

Kommunen lyssnar på sina medborgare och medborgarna har många bra vägar till sin information.
Fantastiskt utbud av boendemiljöer där alla kan hitta sin plats.
Bra kommunikationer skapar närhet.

Gott liv för alla.
Turiststad.
Arena - events.
Nya idrottshallar.
Sport och idrottskommun.
Mer självförsörjande på energi.
Bra kommunikationer ger närhet.
Bra bemötande och respekt utifrån sina förutsättningar.
Tillgänglighet för alla; fysiskt, psykiskt, kulturellt och språkligt.

Vi känner stolthet över att hela kommunen är levande.
Medborgarna är delaktiga och trivs med det stora utbudet av kultur och mötesplatser. Miljö och trygghet är ledbord för Vänersborgs kommun.

En väg in till kommunen, ex. företagslots, äldrelots.
Respekten politiker emellan blomstrar, alla har Vänersborgs bästa för ögonen.
I vår kommun är alla sedda, bostadsbyggandet och inflyttningen går på högvarv.
Kommunalskatten är låg.

Vänersborg ska växa i befolkning.
Levande landsbygd (skolor, VA).
Fler events.
Levande centrum.
Bra förskolor och skolor.

Min kontaktman på kommunen ordnar det mesta.
Bostäder finns med romantisk utsikt över vackra vatten.
Blomstrande stadskärna med mysiga fik och plats för romantik.
Skolorna rustar eleverna för framtiden.
Vänersborg har det du behöver.
Glad och nöjd medborgare.

Bilaga 2. Enkät svar och remiss svar från allmänheten, ideella organisationer och företag våren 2013

Förslag till vision

Litet men mysigt.

Ett levande och öppet Vänersborg.

Vänersborgskulturens och musikens högborg.

Vänersborg - här värnar vi om.

Vänersborg - här finner du din väg i livet!

Vi gör det för dig.

Vind och vatten.

Låt inte Göteborg ta över regionstaden till vita huset där.

Vänersborg - glädjens stad vid Vänerns strand!

Vänersborg för Dej. Du för Vänersborg en kombination med goda utsikter för framtiden.

Den blomstrande sjöstaden!

Vänliga Vänerborg! Människor, musik, natur och njutning Välkommen du också!

Kultur och natur vävs samman!

Bättre leva lagom än strida över inget.

Staden för varenda medborgare.

Aktiva Vänersborg. Lite roligare!

Ungdomarna är vår framtid så låt oss värna om dem.

Staden som tänker på klimatet.

Vänlighet och Vilja.

Vatten – luft – natur kultur är vårt kännemärke

Vänersborg är den hållbara kommunen som står för hälsa, kultur och utbildning genom hela livet.

Vänersborgs kommun – med segel mot framtiden i stadens lugn och landets puls.

Med närhet till det mesta och natur för alla!

Vänersborgs kommun – med segel mot framtiden i stadens lugn och landets puls.

Där vill jag bo och leva!

Vänersborg, bästa kommunen för funktionshindrade.

Vänersborg skall bli den pärla som den har möjlighet att bli.

Vänersborg livskvalitet!

Vänersborg en bärkraftig kommun i ständig utveckling.

Vänersborg "Där alla känner sig uppskattade" (för det de gör för kommunen).

Närhet till allt.

Vänersborg en god plats, en gemensam mötes- och boplats för både yngre och äldre. En plats för samspel.

Vänersborg regionhuvudstad, framtidsstad, kulturstad.

Visioner för Vidareutveckling i Medborgarnas Vänersborg kommunen som tar vara på invånarnas engagemang och initiativ.

Vänersborg värnar välbefinnandet för alla medborgare.

Vänersborg värnar välfärden.

Staden med vind i seglen – en stad för alla!

Vänersborgs kommun ska kraftigt förbättra sig vad gäller: Utbildningsmöjligheter, sysselsättning, social service samt äldrevård och bostäder.

Vänersborg vidgar vyerna.

Lyssna, lära, handla vår kommun vill bättre!

Vänerstrandens positiva musikkommun där allt går enkelt!

Vänersborg - goda möjligheter blir verklighet.

Kulturens Vänersborg.

Med kultur genom hela livet.
Vänersborg – Vänerens kulturspets!

Vänersborg vidgar vyerna!

Kulturens Vänersborg – tillgänglighet, delaktighet, stolthet.

En levande kommun tillgänglig för alla.

En kunskapskommun med utvecklat socialt liv och samarbetsprojekt inom dess tillgängliga kompetenser, industri, medicin, agrikultur mm.

Förslag till inriktningsmål medborgare

Se över samtliga infarter till kommunen med digitala skärmar riktade mot turism och aktuella saker som är på gång i kommunen, digitala skärmar med länkar och info! T.ex. kommer man 45:an norrifrån finns inget som säljer kommunen innan du kommer till Botered, då vänder man inte ner mot stadskärnan! Finns interaktiva bra kartsystem för lättanvändlig information!

Ha fler medborgardialoger och involvera medborgarna i rätt skede (skoldialogen var katastrof t ex men kulturdialogen idag öppen och bra).

Lägg prestige åt sidan (titlar och rang är inte så viktigt). Medborgarna är våra kunder.

Bättre bemötande vid bygglovsfrågor.

Öppenhet i möte med medborgare.

Verksamhet som blir mer effektiv och rationell med andra kommuner, sträva efter att slå samman den verksamheten.

Sen tycker att byggnadsnämnden i stan måste hjälpa sina medborgare o inte motarbeta dom. Jobbar i hantverksbranschen så jag vet hur mycket lättare det är i andra städer att få hjälp med att bygga sitt drömhus.

Tacka inte nej till arrangemang som Melodischlagerfestivalen!! Stackars den politiker som tyckte att "vi har inte den kompetensen"...detta kan hyras in...!!

Vänersborg, som utvecklar och ökar servicen för sina medborgare är kommunen med det perfekta läget vid Väneren, nära till Göteborg och kontinenten, havet, skogen, jordbruksbygden och norska fjällen.

Medborgare ska vara delaktiga i beslutsprocesser som rör en stor del av befolkningen. Kan mätas genom medborgardialog.

Vänersborgs kommun har en öppen dialog. Vi upprätthåller en öppen och god dialog med företag, föreningar och medborgare vilket underlättar förverkligandet av goda idéer och stärker medborgarinflytandet.

Acceptera avvikelser kan ge en bättre förståelse.

Tag vara på det som finns, bli inte hemmablind.

Utveckla fritidsledarrollen i skolorna. Elevernas trygghet i denna arbetsroll är mycket värdefull för skolan idag och utgör en viktig grund för elevernas välbefinnande. Utveckla även mötet med ungdomarna på nätet = Fältare på nätet (ej socialsekr.).

Vänersborgs kommun ska aktivt verka för att de yngsta/ännu ej röstberättigade kommuninvånarna erbjuds alla möjligheter att utvecklas på bästa sätt.

Medborgarna skall uppmuntras att vara mer delaktiga i Vänersborgs framtid och de beslut som kommunledningen tar.

Ett ökat antal vänersborgare skall uppleva att kommunen finns med i alla skiften av livet

Ett ökat antal vänersborgare skall uppleva att i Vänersborg erbjuds stöd för människors olika behov.

Fler människor skall välja att bosätta sig i Vänersborg genom dess tillgängliga och bemötande identitet.

Kommunen ska medverka till att förverkliga medborgarnas önskemål om ett gott liv. Den kommunala servicen ska ständigt överträffa medborgarnas förväntningar.

Dialog mellan kommun – privatpersoner – företagare: Tjänstemän och politiker måste lyssna vad innevånarna vill, lyfta frågan innan beslut och föra en dialog. Att tjänstemän och politiker besöker företagare i hela kommunen.

Kommunen och dess berörda skall vara ”öppna”.

Hur jobbar lokalpatrioterna, be dem om råd.

Bygg nätverk utifrån olika branscher.

Hitta olika mötesplatser, i olika delar av staden.

Visa vid E45 att Vänern ligger så nära.

”Speed-dating” mellan landsbygdsföretagare och ”stadsföretag”.

Att olika företagsgrupper möts för utbyte av varandras erfarenheter.

Hela kommunen måste uppskatta varandra, jobba med värdskap, att man synliggöra alla.

Landsbygdskollo.

Jobba med branschråd och ta med matproduktion, lantbruk, landsbygdsföretag som egna branscher, för att synliggöra allt näringsliv och också visa en stolthet i detta.

Ta reda på hur många landsbygdsföretag det finns i Vänersborg, för att på det sättet öka den kraft som finns.

Under resans gång, visa framtagna mål och synliggör varje års steg så att alla känner att det händer något och vad.

Gemensam värdegrund – Ord som kan förena hela kommunen: Hållbar utveckling, samhällsansvar, god omtanke, god omvårdnad.

De flesta företagen associerar ordet centrum till att endast handla om den innersta stadskärnan i Vänersborg. Det geografisk utritade området avgränsas i Norr Nygatan, Söder – Norra Jvg.gatan, Väster – Hamnkanalen och Öster – Östergatan. Några fåpersoner associerar området till att omfattar ett större område.

Företagarnas associationer till handel är att det är en småskalig trevlig stad som bara lever en stund på dagen och som saknar kvällsliv, då alla fik och affärer stänger tidigt.

Bilden som förstagångsbesökare ska ha med sig hem är vattenblänket och att de ska ha upplevt musik-, event och idrottsstaden Vänerborg med dess närhet till vatten. En mysig, vacker och ren stad med vänliga invånare samt företagare som ger god service.

De fördomar som finns om staden är att det är lite finare folk, högre klass och att det är dyrt att handla i den.

Hur kan vi samverka bättre inom kommunen? Vi förutsätter ibland att speciella frågor bara berör en intresseorganisation som man själv tillhör, men det stämmer inte. Om någon som flyttar till Vänersborg går in och tittar, så hittar man en mängd olika föreningar; inte helt tydligt. Gör en kartläggning av befintliga relevanta organisationer, etc.: Vänersborgs ungdomsråd, Företagarna, Näringslivsråd, Forum, Vänersborgsföretagen, Fastighetsägarna, Sisu, Visit, LRF, Hembygdsföreningarna, Minälv, Nyföretagarcentrum, Brålanda företagarförening, Rotary, kyrkorna, pastoraten.

Vad ska vi samverka kring? Idrottsföreningarna, gemensamma projekt. Vi kan samverka mer för att marknadsföra kommunen bättre. Skapa mindre konkurrens mellan föreningarna (dock mindre konkurrens idag än tidigare). Inse att det är en tillgång för Vänersborg med ett så pass brett föreningsliv! Skapa en gemensam sida på kommunens hemsida, där man lätt hittar; företagsnätverk respektive föreningar. Vi måste vara mer modiga och vidsynta. Det måste finnas eldsjälar som ser till att man träffas. Tvärgrupper måste finnas. Det måste inte bildas nya föreningar; bättre med frukostmöten där goda idéer kan utvecklas och tillsätta arbetsgrupper för specifika frågor. Skapa ett branschregister på alla som är verksamma i kommunen; en naturlig webbplats som är lätt att hitta, inte köpta platser. Uppdatera föreningsregistret. Mer information om byggnadsplanerna, etc. Man ska känna sig mer välkommen som företagare, med t ex välkomstbrev, informationsbrev etc. Svårt att få stöttning när man ska starta företag. Marknadsför dövskolan i Vänersborg mer. Politikerna måste dra mer åt samma håll, oavsett partifärg. Börja agera, var inte rädda längre (Arenan). Omdaning av näringslivsrådet; för mycket envägskommunikation till dem. Bilda arbetsgrupper. Viktigt att politikerna lyssnar på invånarna. Engagemang kräver mer lyhörddhet. Politikerna måste samverka över partigränserna, så att beslut kan tas. Använd intresseföreningarna som remissinstanser. Bjud in någon från respektive förening. Det finns en rädsla för att fatta politiska beslut; där kan näringslivet ge stöd. Dra lärdom av Brålanda Företagarförening de sätter själva agendan och bjuder sedan in politikerna. Varför vågar Brålanda? ”Bl. a. för att de känner varandra väl och träffas ofta”. ”Brålanda är starka för att de träffas ”nästan” varje dag. ”De är eniga, då de tillhör en förening”. Inse att ingen gör det åt oss, utan vi måste göra det själva; vara hungriga. Få intresseföreningarna att dra åt samma håll. Kommunen är en viktig kravställare, när det t ex gäller kultur, etc. Tjänstemännen måste ta fram bra underlag som politiker kan fatta beslut på. Vi blir starkare tillsammans! Därför måste vi lära känna varandra. Frukostmöten är en bra start, mycket bra med arbetsgrupper. Man saknar den tidigare viljan från kommunen att stötta näringslivet. Politikerna skulle ha mycket lättare att fatta beslut om man får ett starkt stöd från näringslivet. Vi måste fortsätta resan efter Bandy-VM; enas kring evenemangsstaden. Våga se eldsjälarna ingen ”jantelag” Få ihop intresseorganisationerna för att sätta en gemensam agenda, med en tydlig prioriteringsordning, så att politikerna vet vad de ska prioritera och våga stå för sina beslut. Vi måste ge Christel och hennes medarbetare vårt stöd, så att hon orkar kämpa för oss.

Vad erbjuder varumärket Vänersborg idag? Vi har stor utvecklingspotential! Vi idag är mycket spretiga och i stort sett inte har något varumärke alls. Vår marknadsföring spretar. Vad erbjuder varumärket Vänersborg år 2025? Riktar vi blicken framåt och tänker stort, så har vi redan idag en massa fint att erbjuda och dessutom en utmärkt infrastruktur. Vi bör jobba vidare på det och fokusera på valda bitar, t ex Vänersborg som en musik och idrottsstad.

Vi skall ladda vårt varumärke med: Ett boende i vatten och naturnära miljö. Trygghet och kvalitét i skola, vård och omsorg – här har vi både bredd och spets – ett rikt föreningsliv och en nära småstadsidyll med ett levande cent-

rum. Målgrupp: Primärt: ”28 +” barnfamiljer i Göteborg med omnejd. Företagssidan: Vi skall locka till nyetableringar genom att vi är en kommun där det är lätt och enkelt att etablera sig, ”Kommunen med de korta beslutsvägarna”. Att etableringen av ett varumärke och marknadsföring av kommunen för att locka nya invånare och etableringar måste få kosta pengar, var många grupper rörande överens om. Detta gör sig inte själv.

Vem är Vänersborg idag år 2013? Vänersborg är en vacker, harmonisk kvinna i övre medelåldern, som vill och kan utvecklas men skyndar långsamt. Som person är hon nyfiken och positiv, dock lite avvaktande och försiktig i sitt sätt. Att känna sig trygg och säker är viktigt för henne och hon tycker om att ha det mysigt och bekvämt. Vänersborg har en aktiv fritid, är engagerad både inom musik och bandy och finns det tid över, så ägnar hon sig gärna åt segling, vilket är både lugnt och stilla.

Vem är Vänersborg år 2025? Vänersborg är en glad, stolt och livfull pionjär, 38+ som arbetar i tjänstesektorn. Dennes sätt är empatiskt och välkomnande, det är en omtänksam person som är kärleksfull och tolerant, men som på samma gång kan vara lite ”uppkäftig” vid behov. Dessutom är Vänersborg en stabil, stark och trygg person, som arbetar för en ökad gemenskap och jämställdhet.

Ett rikt föreningsliv är viktigt för Vänersborg, oavsett om det gäller musik, bandy eller något annat som berikar livet och knyter samman människor. Vänersborg anser att det är viktigt med en ständig utveckling, vilket kräver kommunikation och samarbete, men också ett starkt ledarskap samt ett tydligt mål.

I syfte att öka delaktigheten i kommunen låt högstadieungdomar få lära sig förenings- och demokratifrågor genom att aktivt vara med i utformningen i ett antal frågor. Klart inom 5 år.

Öka musikundervisningen i grundskolan och få minskade sociala kostnader för ungdomar inom 5 år.

Medborgarna skall ha möjlighet att bo i alla delar av kommunen och ändå ha en god service såsom skola och kommunikationer.

Nyckelfaktorer för att få folk att flytta till Vänersborg är bl.a. naturnära bostaden, bra skolor och barnomsorg. Det är viktigt att fokusera på att få kvinnor att trivas i staden eftersom de oftast står för initiativen att flytta på sig. För att behålla känslan av en liten mysig stad är det också viktigt att ny och ombyggnation genomförs tidsenligt med hur stadens arkitektur såg ut i början på seklet och dess präglning som residensstad.

Minska byråkratin kring bygglov och ansökningar.

Förenkla för företag att etablera sig.

Alla kommuninvånare ska känna att man oavsett ålder kan vara med och påverka. Mötesplatserna ska präglas av delaktighet för alla generationer.

År 2013 är Medborgarnas år inom EU.

Kommunen skall lyssna på förslag från medborgarna och ta vara på deras initiativkraft och engagemang.

Kommunen skall uppskatta och ta vara på de ideella föreningarnas roll som kulturbärare i det lokala samhället.

Tag vara på frivilligorganisationernas engagemang och gör oss till remissorgan i föreningsfrågor om medborgarnas medverkan i regelskapandet!

Med ökad tillgänglighet till kultur och fritidsaktiviteter förhöjs livskvaliteten för alla medborgare i kommunen.

Tillgänglighet: förutsättningar ska skapas för att hela kommunen ska ha tillgång till ett brett kulturutbud.

Bredd: fler och nya grupper i Vänersborgs kommun ska vara en del av kulturlivet.

Delaktighet: Alla ska ges möjlighet att delta i skapande processer.

Kvalitet: ett systematiskt kvalitetsarbete ska bedrivas för att säkerställa att kulturutbudet uppfyller medborgarnas krav på kompetens, variation och utveckling.

Demokrati: det ska finnas kulturmötesplatser som präglas av öppenhet, mångfald och lärande. Här ska det vara enkelt att mötas över olika gränser för erfarenhets- och meningsutbyten.

Identitet: genom kulturen ska Vänersborgs identitet och attraktivitet som kommun stärkas; för invånare, entreprenörer, turister och företagsetableringar.

Lärande: kunskapsuppbyggnad och ett intresseväckande lärande och ska vara i fokus inom alla kulturområden.

Samverkan: kultursektorn ska bidra till ökad samverkan mellan olika aktörer och olika nivåer i samhället, samt stärka känslan av gemenskap och samhörighet i kommunen.

Tillgång till kultur och möjlighet till skapande verksamhet är en demokratisk rättighet och förutsättning för yttrandefrihet och deltagande i det politiska livet. Vänersborgs kommun skall särskilt verka för barns och ungas tillgång till kultur och till det allmänna kulturutbudet, barns och ungas möjlig-

het till eget skapande, barns och ungas möjlighet att hitta sitt eget språk och egna uttryck, att synliggöra ung kultur och ungas eget skapande.

Ökad och utvecklad samverkan mellan kommunens olika verksamheter ger medborgarna bästa möjliga service.

Miljöanpassad kollektivtrafik dimensionerad efter medborgarnas behov för ökad tillgänglighet, bättre miljö och hållbarare samhälle.

I kommunen finns ett ungdomsfullmäktige som är det forum som i grunden fångar upp synpunkter, ger demokratisk vana, en bred representation och framför förslag och synpunkter till kommunen. Kommunens nämndssammanträden är öppna för allmänheten om inte lagar förhindrar närvaro.

Ungdomsfullmäktige med bred förankring i hela kommunen, samlar upp opinioner och synpunkter, ger demokrativana, avger förslag och är kommunens samtalspartner i ungdomsfrågor. Kommunens nämndsammanträden är öppna för allmänheten utom då lagstiftning förhindrar detta.

Ge en lättanvändlig översyn av kommunen och events.

Människor ska ha hälsosamma levnadsvanor, ex en mera utbyggd Hälsokostaffär saknas, känna sig trygga, Resecentrum är inte särskilt välkommande, och ha ett gott liv Bra.

Invånarna skall känna sig nöjda med den skola och barnomsorg som kommunen erbjuder. Barn och ungdomar ska i Vänersborg få det stöd och den hjälp som de behöver för att utvecklas till nya goda kommuninvånare.

Vänersborgs kommun har en öppen dialog.

Vi upprätthåller en öppen och god dialog med företag, föreningar och medborgare vilket underlättar förverkligandet av goda idéer och stärker medborgarinflytandet.

Vi vill ha en kommun där alla hörselskadade kan vara fullt delaktiga på sina villkor. Senast mars 2015.

Kommunen ska uppmuntra inflyttning. Det ska vara "lätt" och trevligt att bo i Vänersborg.

Alla medborgare ska ha samma skyldigheter och rättigheter.

Alla medborgare måste känna sig trygga t.ex. bra belysning överallt.

Medborgarförslag ska kunna lämnas och kommunen ska återkoppla.

Alla offentliga byggnader, även de privatägda ska ta hjälp från sakkunniga om tillgänglighet.

Lagar och paragrafer ska gälla alla.

Alla uteserveringar ska vara tillgängliga, även möbler ska vara anpassade för rullstolar.

Öka medvetenheten hos kommunen och näringslivet om samhällsnytta av tillgängligheten.

Man ska kunna komma in överallt och röra sig i lokalerna.

Kommunala Rådet för Funktionshinderfrågor ska ligga direkt under Kommunstyrelsen för att de är övergripande.

Alla medborgare ska ha goda levnadsvillkor.

Vänersborgs kommun ska använda personer med funktionsnedsättningar som sakkunniga.

Alla utrymningsvägar i byggnader ska anpassas för rullstolsanvändare/rörelsehindrade.

Skoleleverna ska ha fria läromedel som de får behålla efter avslutade kurser, åtminstone i kärnämnen.

Tillgången på skolor ska väl tillgodose yngre familjers behov.

Friluftsliv, fritid, idrott, kultur viktiga faktorer i samhällslivet. Dessa frågor behandlas i politisk nämnd med intresse, engagemang, kunskap och resurser att förverkliga kommunens och brukarnas mål.

Friluftsliv, idrott och kultur - viktiga delar i samhällslivet. I Vänersborg ansvarar en nämnd med intresse, engagemang, visioner och kunnande för dessa frågor samtidigt som resurser finns för att nå kommunens och brukarnas mål. Kommunens föreningar behandlas lika ekonomiskt i stödet oavsett om man hyr i kommunens anläggningar och lokaler eller äger en anläggning.

Vänersborgs innevånare ska känna stolthet över att bo och verka i kommunen och uppskatta ett rikt utbud av kultur i alla former, idrott och tjänster.

Utveckla kommunens mötesplatser så att det finns något för alla att uppleva, skapa och ta del av.

Vänersborg är en attraktiv kommun med ett rikt kulturliv som är välkänt långt utanför kommungränsen.

Vänersborgs kommun fokuserar särskilt på konstformerna musik och dans.

En kommun där alla känner sig delaktiga i och stolta över kulturutbudet är en rik kommun.

Kulturlivet är en naturlig och integrerad del i hela samhället.

Vänersborg är en vital mötesplats för lokala, regionala, nationella och internationella kulturaktörer.

Invånarna skall uppleva att förväntningar uppfylls.

Man skall uppleva att tillgängligheten är bra.

Mindre tid att förverkliga goda idéer.

Utveckla näringslivet genom att skapa samverkansgrupper mellan företag varigenom dessa blir kraftigare, konkurrenskraftigare och kan verka effektivare på utländska marknader. Finn ut vilka speciella kompetenser som kan finnas i näringslivet. Jag har pekat på Vänersborgs tidiga närvaro i afrikanska länder, vilket idag kan exploateras. Är Vänersborg närvarande i européernas sinnes som intressanta besöksorter? Det finns mer att diskutera!

Förslag till inriktningsmål samhälle

Jag tycker att kommunen skall utnyttja vår plats i Sverige och modernisera hamnen med mer attraktiv och modernare gästhamn och verkligen lägga allt krut på att få vattnet att stå först i Vänersborgs intresselista. Att Vänersborg framhäver en slags "kustkänsla" vattentillgången och platserna i Vänersborg dränks av obetydliga sportarrangemang där sloganen lyder "möts och umgås" inte ens tredjedel av arenans "besökare" befinner sig är vad "Sanden" och Skräcklan lockar till sig. Lägg definitivt mer pengar och engagemang vid Sanden.

Vara Sveriges bästa musikkommun.

Kommunen borde utöka långtidsparkeringsmöjligheterna i centrala staden så att man inte tvingas ta bilen till jobbet (när man egentligen kan gå) bara för att bilen inte kan stå kvar nära hemmet.

Kommunen borde ta mer ansvar för barn och ungdomars utbildning och se till deras bästa, vilket betyder att kvoten antal lärare/elev skall öka.

Kommunen borde se till att kollektivtrafiken utökas både lokalt och regionalt och göra det attraktivt för kommuninvånarna att åka kollektivt.

Jag tycker kommunen borde satsa mer på platser där ungdomar kan hålla till. Det räcker inte med enbart 1 fritidsgård i centrum, ungdomarna behöver ha mötesplatser, fritidsgårdar, utomhus aktiviteter på flera platser i Vänersborg. Mariedal, Blåsut och Vargöns ungdomar behöver mötesplatser där man kan samlas och dela sina intressen. Satsa mer på ungdomarna! Det finns ett bestående problem med integration kring området vid "Netto" Poppelvägen och Kastanjevägen mm. Droger, illegala aktiviteter så som bränder, och skadegörelse. Bråk mellan ungdomarna runt deras olika religi-

oner. Här har vi verkligen ett område som behöver en mötesplats för ungdomar. Satsa på fritidsgårdar eller mötesplatser med utbildad personal. Jag tycker att Vänersborg ska satsa mer på handeln i stan. Hjälpa handeln att få in mer folk i stan. Bygg ett par parkeringshus så vi slipper gå från sanden. Människan är lat.

Satsa mer på ungdomsidrotten alla barn behöver röra på sig mer. Men det jag önskar mest är att alla politiker i stan skulle gå ut en hel vecka var på en skola o testa på hur personalen har det på skolorna. Efter det kommer ni förstå hur mycket ni skulle behöva att satsa på skolorna.

Öka ungdomars möjlighet till 4 veckors feriepraktik/ sommarjobb under sommarlovet.

Vill ha ett levande centrum med många och olika affärer. Utveckla Skräckleområdet som är stadens pärla. Öka och underlätta för folk som vill satsa på verksamheter så att de blir av. Bevara vår vackra aula vid Huvudnäs. Ta tex. varför lägga ner belysningen på landsbygden en besparing på ca 300 000 men släck de stora lamporna på grusplan då den ej användes det spara in dessa 300.

Det viktigaste av allt. Dags för lilla Vänersborg att inse, att man anpassar visionen efter stadens storlek. Låt visionen styras av kloka Vänersborgare. Det finns många sådana utanför kommunhuset, som framför jättemycket bra i tex. insändare i lokala medier. Inte helt fel om satsningen sker på mindre biltrafik i centrum och satsa på bättre möjligheter och tillgänglighet, när man använder cykel.

Gör centrum tätare och skapa en högre vardaglig puls där. Som det nu är, känns det ödsligt emellanåt såväl på dagtid som tidiga och lite sena kvällar. (Eleverna på Huvudnässkolan skapade verkligen puls på kulturaxeln.)

Besöksnäringen måste utvecklas!

Den nya motorvägen med bara en timme från Göteborg torde gagna fler besökare från Västkusten och hit

Kommunen borde jobba på att hela tiden utveckla staden och se till att det finns en framåttrörelse varje år. Istället för att spara pengar för framtida stora investeringar bör man göra ett par mindre investeringar varje år så att det upplevs som att staden är i ständig utveckling.

Vänersborg som kommun i allmänhet och som stad i synnerhet ska öka sin attraktionskraft och stärka sin identitet, genom att befästa sitt engagemang inom kultur, musik och idrott, samtidigt som man väsentligt utvecklar den offentliga, yttre miljön både i och utanför stadskärnan. Förklaring till målet: Jag har bott i Vänersborgs kommun i 8 år. Innan jag flyttade hit har jag bott i ett tiotal olika kommuner från Klippan i söder till Luleå i norr. Det jag slås av när det gäller Vänersborgs kommun är att det finns både en stark musi-

koch kulturtradition, och samtidigt ett stort idrottsengagemang. Detta är inte unikt för en kommun men ändå mycket viktigt att lyfta fram och utveckla.

Utmaningen för Vänerborg är att hitta sin identitet och attraktionskraft i konkurrensen av de närliggande städerna Trollhättan och Uddevalla och naturligtvis även av Överby köpcenter. Detta går att uppnå genom att utveckla den yttre miljön i Vänersborgs stadskärna och de naturoch marina områden som angränsar till stadskärnan. Jag återkommer till detta under nästa punkt.

Låt stadens förändras i lugn och enkel takt.

Väx/förändras i sakta men säkert fart.

Rehabbassängen skall finnas kvar. Den skall vara öppen såväl för rehabilitering, habilitering, patientföreningar samt andra ideella föreningar eller instanser. Det är viktigt att samtliga behövande i kommunen får tillgång till bassängen. Det kan röra sig om kroniskt sjuka, andra handikappade, alltså grupper som behöver regelbunden träning i varmvattenbassäng för att kunna upprätthålla sina funktioner. Samt preoch postoperativ behandling och träning.

Vänersborg ska vara en aktiv, frisk och välmående kommun, med ett stort utbud av naturliga och anlagda områden och platser, som inbjuder till aktiviteter, upplevelser och motion.

Hunnebergsaxeln eller Hunneberg Outdoor Park and Events. HOPE. Stadskärnan borde utvecklas till större variation när det gäller affärer utställningar m.m. Har hyrorna varit alltför stora under de ca 35 år som jag bott på annan ort. Även om Överby tagit över så kunde nog staden bli mysigare.

Vänersborgs kommun månar om det attraktiva boendet. Mångfalden är unik.

Vi kan välja att bosätta oss i vår vackra stad med den väl bevarade gamla bebyggelsen, i naturnära/natursköna lägen, i en levande landsbygd eller i någon av våra många mindre orter. Vänersborgs stad har en genuin småstadskarakter med aktiva företag, butiker, caféer och mötesplatser. Våra många mindre orter har hög livskraft, här finns aktiva företag, rikt föreningsliv och en hög servicenivå med skolor och affärer.

Vänersborgs kommun erbjuder en god miljö för tillväxt i näringslivet. Här finns både kvalificerad arbetskraft och attraktiva lägen i Vänersborgs stad och i de mindre orterna. I vårt förändringsarbete ser vi till hela kommunens unika behov och vi stödjer lokal utveckling.

Vänersborgs kommun tar ansvar för miljön. Vi upprätthåller en god omvärldsbevakning i syfte att tillvarata erfarenheter och initiativ kring ekologisk hållbarhet. Tillsammans möjliggör vi en hållbar miljöriktig energiförsörjning och en minskad energianvändning.

Vänersborgs kommun strävar efter goda kommunikationer. Vi engagerar oss aktivt för att förbättra de allmänna kommunikationerna för en mycket god tillgänglighet för näringsliv, boende, skola och arbetspendling. Vi har nära till allt!

Varför kan inte Vänersborg konkurrera med Enköping om att bli parkernas stad?????

Jag vill till exempel se mer blommor på Skräcklan, och då helst perennplanteringar eftersom sommarblommor som alla vet är ohållbara ekonomiskt och ekologiskt.

Bra ljudmiljö och tillgång till fungerande kommunikationssystem i alla lokaler där sådant behov finns. Senast mars 2016.

I samband med att järnväg och motorväg har byggts till Göteborg så skall Vänersborg lägga till rätta för bostäder för sådana som jobbar i Gbg. Detta är en självklarhet.

Avsätt mark.

Planera attraktivt område.

Underlätta bygglov.

Bygg skolor och annat som skall till.

Marknadsför planer i Göteborg.

Bygg bostadshus, i tidsenligt trähus med äldre stil, där man rev bakom kyrkan. Riv också "brödrosten" och det andra huset.

Utveckla hamnområdet. Denna del av staden är den mest attraktiva. Det är ju bara parkeringsplatser mellan "Koppargrillen" och vattnet. Helkass som det nu är.

Samverkan, förtroende och att ta vara på våra eldsjälar.

Hur får vi fart på tillväxten i Vänersborg? Kommunens styrka:

Geografiska läget, Vänern, bergen, bra boendemiljö, landsbygden, Trestad center, Vargön och dess möjligheter, regionhuvudstad.

Var man vill och har möjlighet att växa: Trestad Centerlogis-

tik/kommunikation, Vargön-området nytt Innovatum, men "modell Var-

gön", handeln är ett tillväxtområde. Satsa på "modell Lidping/Alingsås"

med ett mysigt centrum och något ytterligare som drar "Upplevelse Vänersborg".

Vad kommunen bör göra: Vara mer offensiva, visa intresse för näringslivsfrågor, våga satsa, inte bara industritomter utan även att det finns lediga lo-

kaler att flytta till, förbättrad handläggningstid, service och intresse från olika tjänstemän.

Tillväxt i kommunen: Få hit fler invånare genom att erbjuda riktigt bra tomter (gärna i närheten av Vänern), fler invånare med efterfrågad kompetens kommer att hjälpa näringslivet att växa (hög prioritet).

Nytt företagande: Få fler att våga satsa på eget företagande, utveckla näringslivet genom fler mindre företag,

Områden som bör vara med i strategin; hur vi ska få tillväxt i kommunen: Trestad center, Vargön Innovation, ökad handel, tillväxt i kommunen och näringslivet, nyföretagande

Hur ska vi få en robust och uthållig tillväxt? Ökad tillväxt ger fler invånare som i sin tur leder till ökad handel., utarbeta en långsiktig plan med politisk enighet, en plan som är tydlig och förankrad i regionen, satsa på våra befintliga invånare, satsa på att få hit fler företagare, ökat samarbete med våra närmaste grannar.

Marknadsföring: Prioritera! Idag är det splittrat och otydligt.

Marknadsför: I Göteborg, läget, bra boendeform, kommunikationer. Är Vänersborg Regionhuvudstad även efter 2018? Vänersborg VILL vara Regionhuvudstad! Att vara Regionhuvudstad är stort i övriga Europa. Folk från kommunen och näringslivet bör tillsätta en lobbygrupp med Christel Thureson som sammankallande. Även arbetsgrupper, underställda lobbygruppen, bör tillsättas. Enkät till nuvarande regionpolitiker ringar in problemområden och anger färdriktning för lobbyarbetet. Förstärk identiteten "Regionhuvudstad". Var stolt!! Regionhuvudstad-skylt på Arenan! På alla kommunala papper ska det framgå att vi är Regionhuvudstad. Lokalpressen ska regelbundet förse med objektiv information om det politiska arbetet som publiceras på betald plats i tidningarna. Förstärk logistiken med bl.a. parkeringar till Regionhuvudstaden fullmäktiges medlemmar. Förstärk 3-stadssamarbetet både inom politik o näringsliv. Bli överens om att Vänersborg är Regionhuvudstad, Uddevalla handelsstad och Trollhättan industristad. Nätverka med kommunerna runt Vänern. Detta ska i förlängningen öka Värmlands intresse för att bli med i Västra Götalandsregionen, då Vänersborg blir en mer självklar Regionhuvudstad. Aktiviteter i samband med regionfullmäktiges möten; erbjudanden i de lokala butikerna är ett exempel. Bygg en central konferens/konsert/sammanträdeslokal med tillhörande arbetsrum och attraktiv lunchrestaurang. Förstärk och cementera Vänersborg som det självklara alternativet som Regionhuvudstad och som Musikhuvudstad i Västsverige!

Hur kan landsbygden bidra till tillväxt i hela kommunen? Hur ska vi öka invånarantalet? Göteborgarna vill flytta hit till Vänersborg, ut på landet. Gör en undersökning om vad storstadsbor efterfrågar. Undersök vad barnfamiljer efterfrågar. Inventera; kontakta alla markägare, undersök om de vill sälja mark. Erbjud bostäder där folk vill bo; synliggör Vänerkusten.

Exponera landsbygden: Se landsbygden som en tillgång. Det finns en styrka i att ha en landsbygd så nära staden. Se varje del av kommunen som unik, så att inte alla orter strävar efter att vara lika. Ta vara på den drivkraft som man har i de små samhällen som Vargön, Frändefors och Brålanda.

Kommunikationer, infrastruktur: God infrastruktur, säkerställ tillgängligheten, E45 måste ha en hög standard och ett väl fungerande underhåll.
Kommun – region 2020. Nu tänker man kommun år 2013 men år 2025 kanske man mera tänker region, viktig att vara aktiv i regionutvecklingen så att vi tar mark

Landsbygdsutveckling. Basnäringar – jord och skog, lokalproducerad mat, biogas, ta tillvara den drivkraft som finns i Brålanda! Hur jobbar dom?
Landsbygden visar sina styrkor – bli starkare. Satsa på turismen. Synliggör landsbygden för industriföretag. Jobba aktivt med generationsväxling, satsa på ungdomarna. Förr tog man över sin gård, nu har man inte råd att köpa, kan man arrendera? Hur tar vi vara på dem som kommer från andra länder (utrikes födda)? Deras kompetens kan vara viktig för landsbygden. Hur synliggör vi boende, arbetsliv, företagande mm? Synliggör alla olika fritidssysselsättningar som finns. Möjliggör utveckling i hela kommunen. Gör landsbygden kända för det vi har idag. Hitta inte på nya saker, utan förstärk det fina som redan finns.

Lyft flera av de evenemang som finns på landsbygden; profilera dem, var med i stora tävlingar, så att det skapas publicitet.

Var med i olika EU sammanhang utnämningar

Synliggör att det finns ett Naturbruksgymnasium med dess olika utbildningar, entreprenörskap.

Stimulera till att flera småskaliga producenter får möjlighet till etablering. Synliggör olika småföretagare i olika sammanhang.

Jobba med att omställningskontoret, nyföretagarcentrum, almi etc aktivt har träffar ute i alla orter i kommunen.

Bygg en glaskupol över torghandeln och få på det sättet in landsbygden i staden.

Marknadsför den etablerade torghandeln, som numera finns både i Vänersborg och i Studiebesök; hur har man lyckats bygga ut, vad har man gjort på andra ställen?

Landsbygden stärker staden genom att handla lokalt men även vice versa. Jobba för att de olika företagarföreningarna, som finns i kommunen, samverkar.

Närodlat och ekologiskt – att man odlar i dag i stadskärnan – hur synliggörs detta?

Det unika med Vänersborg är läget Vänern, kusten och grönområdena. Man kan bada mitt i staden och det mesta finns inom promenadavstånd. Det är en fin stad med fina promenadstråk.

Men det unika med Vänersborg tas inte tillvara i dagsläget. De unika värdena skulle kunna användas som en styrka men det krävs förändringar politiskt, planmässigt och marknadsföringsmässigt. Det krävs en långsiktig investeringsplan och strategi/vision som sträcker sig över mandatperioder. Prestige hos politiker hindrar utvecklingen, det ligger som en kvarnsten över Vänersborg och hindrar att vi får något gjort - förändringsfientlighet. Projekt startas men återkopplas inte tillbaka till näringslivet.

Vänersborg är en lugn och mysig stad att handla/spontanhandla i, där man får personliga relationer med affärerna. Centrum skulle kunna öka sin attraktivitet genom att vi får hit nischade butiker – sällanköp med kvalitet, men det krävs också att vi får hit ankarföretag som ger draghjälp. Kan man som kund få tag i det man behöver finns det ingen anledning att åka till ett köpcenter.

Det är också viktigt att vi företagare har en röst in mot kommunen via exempelvis forum men det gäller att få in alla företag under samma paraply. Centrala boenden är viktigt för att få folk att röra sig i centrum. Torget är en helt öde plats som skulle kunna utvecklas exempelvis med stor lekplats och lekskepp. Centrum är dessutom helt öde på lördag eftermiddag och söndagar. Upplevelser, kultur, jippon och helgöppna fik är viktiga pusselbitar. För att få besökare och invånarna lojala till handel i Vänersborg behövs det längre gemensamma öppettider som medger att kunderna hinner besöka flera butiker efter arbetet – en anpassning till kundernas lediga tid behövs. Det är också viktigt att kunderna får reda på vilka affärer som är öppna vilka dagar och vilka tider samt att det finns bra information om parkeringsplatser. En gemensam linje från fastighetsägarna behövs ifråga om utsmyckning/anpassning av lokaler så att dessa inte upplevs som tråkiga och föråldrade.

Samtliga vägar i kommunen bör rustas upp och förbättras för att stimulera företagandet på landsbygden.

Alla oavsett var man bor skall ha tillgång till bredbandsuppkoppling av god kvalitet för att stimulera företagandet på landsbygden. Räddningstjänsten i de mindre orterna bör utvecklas.

VIHF skall öka medborgarnas och besökarnas intresse för Vänersborgs idrottshistoria genom att aktivt visa samlingarna i Vänersborgs Idrottshistoriska Museum.

VIHF skall aktivt arbeta för att Vänersborgs Idrottshistoriska Museum upplevs som Sveriges bästa och att varje besök på museet skall upplevas unikt. Öka Vänersborgs regionala betydelse inom administration och förvaltning. Säkerställ, tydliggör och utveckla Vänersborg som regionhuvudstad. Vänersborgs DNA, eller själ, är offentlig förvaltning, vilket bör kraftfullt vidareutvecklas (eller återskapas). Regionala institutioner, och om möjligt statliga, är i hög grad önskvärda för att bibehålla och utveckla Vänersborg som förvaltningscentrum.

Kommunen borde utveckla marken efter Södra skolan till en trevlig park med några bänkar och träd för till exempel barnfamiljer och andra att njuta av med möjlighet för picknick eller frisbeespel.

Utveckla landsbygden men inte i absurdum.

Alla ska ha bra villkor för sitt boende. För att uppnå detta ska s.k. Trygghetsboende utvidgas med fler sådana boende.

För att människor ska ha goda uppväxtvillkor och känna sig trygga skall man öka antalet mindre skolenheter igen där alla känner alla och syns.

Utveckla bra informationsmaterial till invånarna om vad Vänersborg strävar efter för att bli ett hållbart samhälle, vad invånarna kan göra på ett sätt som går fram till var och en.

Kommunen borde satsa på ungdomsaktiviteter. Öka antalet fritidsgårdar och mötesplatser för unga.

Satsa på fler vinter aktiviteter. Finns ett fantastiskt idrottsintresse. VM i bandy var en riktig kanon grej. Fortsätt så.

Kommunen borde titta på hur Trollhättans kommun jobbar med ungdomar och kanske jämföra deras sätt med kommunens egna.

Satsa mer på våra barn som skolan och alla idrott i stan.

Att arenan hyrs ut mer till större arrangemang hela året. Vi har ju den så då måste vi satsa mer på den.

Att det ska vara lättare att bygga hus o lokaler i Vänersborg.

Bygg parkeringshus i stan.

Mer handel vid hamnkanalen.

Öka integration genom att hitta och utveckla naturliga mötesplatser för människor oavsett kultur, religion eller bakgrund.

Förstör inte stadens enda park genom att ta ner träd vid kyrkan snygga till aulan den gör sin plats i staden.

Gör Vänersborg till en större marknadsplats för inkommande besökare som kan gagna samhällsutveckling faktiskt!

Idrottslivet måste få det stöd som behövs och kommunen bör underlätta för idrottslivet i så stor utsträckning som möjligt. Ett levande idrottsliv ger en levande stad och ger ungdomar en meningsfull vardag.

Centrum bör utvecklas så att det behåller och förstärker sin småstadscharm men har en större variation på utbudet. En publikdragande etablering (typ större märkeskedja eller en stor snabbmatskedja) bör eftersträvas för att få folk att ta vägen in i centrum.

Yttre miljö: Vänersborg har unika möjligheter att skaffa sig en riktig naturkulturidentitet genom ett antal åtgärder:

Färdigställ den så kallade kulturaxeln. Det har redan blivit ett riktigt lyft sedan Huvudnässkolan rivits. Linjen från vattentornet till residenset är jätteviktig för stadens "ansikte" och första intryck. Utgallringen av träd i plantaget är avgörande för att få in ljus och liv, och bör genomföras så snart som möjligt. Aulan är vacker och unik i sin arkitektur och har ett extremt bra läge. Den bör absolut drivas med någon form kommunal medverkan. Den kan bli en symbol för det musikaliska och kulturella Vänersborg. Vänersborgs konserthus (jämför Vara konserthus). Lusthuset bör målas om i en kulör som harmonierar med övriga fasader i stadsbilden. Den ena kiosken på torget bör lösas in och byggas om till turistbyrå och infocenter för Vänersborg. Torget är en central punkt i många städer och i Vänersborg så ligger torget mycket strategiskt. Det knyter ihop stadsparken (Plantaget), centrum (gågatan) och vattnet på ett naturligt sätt. Som turist är det naturligt att söka sig till centrum av en stad för att få information. Därför vore det bra att placera turistbyrå med ett litet café på torget.

Utveckla den marina miljön i Skräcklan och på Sanden/Vassbotten på ett sätt som gör det mer spännande och upplevelsebaserat. Uddevallas strandpromenad är ett genialiskt projekt som blivit en symbol för staden och en riktig turistattraktion. Vänersborg har samma förutsättningar. Genom att bygga en "dramatisk" strandpromenad utmed Skräcklan och knyta ihop den med Sanden via en spektakulär gångbro (jämför Drammens Y-bro), ungefär mellan Länsstyrelsen och Sanden skapas ett naturligt aktivetsmål, en symbol och ett landmärke för Vänersborg. För att ytterligare öka upplevelsen kan man anlägga ett "Naturum" (jämför Karlstads Naturum i Mariebergsskogen), någonstans längs promenaden (Skräcklan, Sanden eller Vassbotten). Utveckla den yttre miljön generellt i Vänersborg. Staden har många vackra byggnader med en vacker blandning av trä och putsade fasader. Det är en fin stad att vistas i. Men antalet bänkar/sittplatser/naturliga samlingsplatser bör ökas. Antalet offentliga lättillgängliga toaletter bör också ökas. Vidare bör också Vänersborg skapa en gatustadssymbol som en del andra städer har.

"betongsuggor" föreställande en älg blir ett praktiskt, roligt och symboliskt inslag i stadsmiljön (jämför Visbys betongsuggor föreställande liggande får en turistattraktion i sig.)

Utveckla området på och runt Halle-, Hunneberg. Förutom själva staden Vänersborg med dess vackra läge och dess goda musik/kulturrenommé, så är bergen och älgen det som förknippas med Vänersborgs kommun (jämför Trollhättans vattenfall). Denna symbol och detta landmärke bör utvecklas mycket mer och bli mer attraktivt genom att fler aktiviteter och upplevelser erbjuds. Jag hänvisar här till förslag som presenteras av OK Skogsvargarna och Vargöns Alpina vid annat tillfälle.

Avslutningsvis vill jag uppmana till att släppa taget om "Lilla Paris"-identiteten. Den är otidsenlig och opersonlig. Lyft fram något av det jag tidigare nämnt istället (byt ut träiefeltornet i järnvägsrondellen mot något marin/natur/musikinspirerat istället tex.). Det är nog fler människor som känner till Agnes än Birger Sjöberg idag!

Kommunen ska ha ett livaktigt och blomstrande centrum och en levande landsbygd.

Invånarna ska ha goda uppväxtvillkor, känna sig trygga och ha ett gott liv. Förtäta lagom.

Undvik ensliga platser/områden.

Använd det som redan finns.

Kommunen ska ha lika villkor för arbete boende, idrott kultur och mötesplatser oavsett funktionshinder.

Kommunen ska utveckla befintliga idrotts-, motions-, och friskvårdsanläggningar och även skapa nya attraktiva områden för att medborgarna ska ges goda möjligheter till en aktiv fritid.

Utveckla området kring Halle-, Hunneberg i synnerhet, och området kring Bergagården och motionsspåren i synnerhet. Gör området mer attraktivt för såväl medborgare och turister genom att skapa en aktivitetsanläggning i och runt skidbacken på Hunneberg och runt området Bergagården. Exempel på åtgärder/anläggningar är: Ett utökat system av spår och vandringsleder för både fotgängare och cyklister, fler lättillgängliga rastplatser, fler utsiktsplatser, utomhusgym, cykelpark, äventyrsbanor, höghöjdsbanor, linbana mellan Hunne- och Halleberg. Hänvisar till förlags/inspirationsfilm på www.youtube.com/ProjektHunnebergsaxeln

Utveckla ungdomsarbetet mer i Vänersborgs kommun genom att se över fritidsgårdarna och öka tillväxten med en centralt belägen fritidsgård (Ungdomshuset & Lyktan ska vara kvar). Det skulle fånga upp en större del av ungdomarna i Vänersborgs kommun.

Kommunen skall arbeta för en god bomiljö och trivsamt centrum för gamla som unga. Kommunen skall ta tillvara den unika miljö som Vänerkusten ger med ökad tillgänglighet för alla och ge möjlighet för kaféer och andra fritidsföretag att verka i denna miljö.

Såga inte ned Plantagets träd. Låt arborister varsamt beskära dem istället (träden behövs för renandet av luften!). Ta däremot bort den höga aldungen som delat Nordkrokens sandbadstrand mitt itu. (Aldungen fanns ej där före 1960)

Gör om asfalten mellan museet och kyrkan till en gräsyta med en rund lusthuspaviljong mitt på.

Gör äntligen en gång och cykelbro från Sundsgatan över Gamla Hamnkanalen, tillräckligt hög, så mastlösa båtar kan gå under denna bro, även vid högvatten.

Låt riva byggnaden "Flyggers Färg och Byrochan", d.v.s. Weirots gamla bilhall, på Vassbottenån!

Uppför en replika eller en kopia av Strömsborgsbyggnaden där. Den fina, av kommunen en gång byggda sommarrestaurangen med tornet som var kommunens landmärke fram till hösten 2007. (Försäljningen 1983 av byggnaden var en politisk dumhet)

Inom tio år skall Vänersborg vara internationellt känt för att kunna erbjuda pedagogiska metoder inom dans och musik riktade mot ungdomar med olika funktionsnedsättningar eller problem

Visionsinriktning för Vänersborgs kommun. Att vara en attraktiv arbetsgivare. Att arbeta för ett effektivt resursutnyttjande i alla led. Att samverka med grannkommuner för god kostnads och resurseffektivitet. Att välkomna alla boende eller besökare, oavsett ålder eller ursprung. Att sträva efter att vara en av Sveriges bästa kommuner för barnfamiljer. Att möjliggöra ett livslångt lärande med utbildningar för alla åldrar. Att arbeta för en god grundskola med mycket goda elevresultat. Att inspirera till nya näringsgrenar. Att vara aktiv i miljö och klimatfrågor. Att arbeta för en väl utbyggd infrastruktur och allmänna kommunikationer. Att samhällsplanera på ett långsiktigt och planerat sätt. Att tillse att i samtliga tätorter finns tillgång till exploateringsbar mark för bostads och verksamhetsändamål.

Eftersom jag har hjärtat i de hortikulturella frågorna har jag valt att lyfta fram Västra Plantaget som en unik tillgång för staden.

Vänersborg har nämligen den första anlagda stadsparken i Sverige, i stort sett intakt sedan 180år, och jag tycker verkligen att parken ska bevaras och lyftas fram som den unika park den är. Jag vet att det har varit en arkitektävling där det vinnande förslaget anser att man ska bryta upp parkens stjärnform, men om man sätter sig in i parkens unicitet kommer man att inse

att det man egentligen bör göra är att försöka få parken byggnadsminnesmärkt.

Vänersborgs kommun har engagerad befolkning, framgångsrikt näringsliv och en god kommunal service. Här finns mångfald av goda lokalsamhällen som skapar förutsättning för hållbar tillväxt. Vi vårdar våra natur och kulturvärden och visar stolt upp dem för människor från när och fjärran. I vår natursköna omgivning finns ett stort kulturarv bevarat, här hörs historiens vingslag.

Vänersborgs kommun tar gemensamt ansvar för samhället och skapar tillsammans goda förutsättningar för att leva och arbeta i vår hembygd. Medborgare, näringsliv, föreningsliv och kommun skapar tillsammans en god grund för utveckling av samhällsservice och välfärd.

Vänersborgs kommun erbjuder det attraktiva boendet.

Mångfalden är unik. Vi kan välja att bosätta oss i vår vackra stad med den väl bevarade gamla bebyggelsen, i naturnära/natursköna lägen, i en levande landsbygd eller i någon av våra många mindre orter. Vänersborgs stad har en genuin småstadskaraktär med aktiva företag, butiker, caféer och mötesplatser. Våra många mindre orter har hög livskraft, här finns aktiva företag, rikt föreningsliv och en hög servicenivå med barnomsorg, grundskola och handel.

Vänersborgs kommun erbjuder en god miljö för tillväxt i näringslivet. Här finns både kvalificerad arbetskraft och attraktiva lägen i de mindre orterna och i Vänersborgs stad. I vårt förändringsarbete ser vi till hela kommunens unika behov och vi stödjer lokal utveckling.

Vänersborgs kommun tar ansvar för miljön.

Vi upprätthåller en god omvärldsbevakning i syfte att tillvarata erfarenheter och initiativ kring ekologisk hållbarhet. Tillsammans möjliggör vi en hållbar miljöriktig energiförsörjning och en minskad energianvändning.

Vänersborgs kommun erbjuder goda kommunikationer.

Vi engagerar oss aktivt att förbättra kommunikationerna med resultat av ökad tillgänglighet för arbete, utbildning och livskvalitet. Vi har nära till allt!

Finansiella mål. Att årets resultat skall vara minst en procent av skatteintäkterna och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till två procent. Att nyinvesteringar skall i första hand finansieras genom skattemedel. Att kommunens låneskuld får maximalt uppgå till 20 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Att inkomster från försäljningar av anläggningstillgångar skall gå till återbetalning av lån, återinvesteringar eller av-

sättningar till kommunens pensionsskuld. Att skattesatsen bör ligga på riksgenomsnittet.

Visionsinriktning för Vänersborgs kommun. Att vara en attraktiv arbetsgivare. Att utveckla arbetet med ett effektivt resursutnyttjande i alla led. Att utveckla samverkan med grannkommuner för att öka kostnads och resurseffektivitet. Att välkomna alla boende eller besökare, oavsett ålder eller ursprung. Att eftersträva att vara en mycket bra kommun för barnfamiljer. Att möjliggöra ett livslångt lärande med utbildningar för alla åldrar. Att arbeta för en god grundskola med mycket goda elevresultat. Att inspirera till nya näringsgrenar. Att vara aktiv i miljö och klimatfrågor. Att arbeta för en väl utbyggd infrastruktur och allmänna kommunikationer. Att samhällsplanera på ett långsiktigt och planerat sätt. Att tillse att i samtliga tätorter finns god tillgång till exploateringsbar mark för bostads och verksamhetsändamål.

Kommunen ska utformas så att personer med funktionsnedsättningar ska få rätt till full delaktighet, ett värdig bemötande och möjligheter att själva bestämma över sina liv.

Kommunen utvecklar centrala och attraktiva boendemiljöer vilket leder till en levande stad.

Satsa på bred kultur för en ökad bosättning i kommunen.

Utveckla centrum till ett kulturcentrum.

Kommunen ska enbart använda närproducerade biobränslen i sin fordonsflotta.

Kommunen skall enbart använda närproducerade råvaror inom skola och äldreomsorg samt minimera transporter.

Kommunen skall jobba för en fortsatt utbyggnad av dubbelspår Öxnered-Oslo med fler stopp.

Kommunen skall marknadsföra sin positiva inställning till företags etableringar i hela kommunen.

Kommunen skall utveckla Sikhalls badplats till att bli den längsta sandstranden runt Vänern.

Kommunen skall använda och utveckla verktyget medborgardialog i alla större frågor.

Kommunen skall marknadsföra boende i landsbygds områdena som ett led att öka befolkningen i kommunen.

Kommunen skall satsa på skolan i hela kommunen.

VIHF skall öka sitt arbete inom kommunens föreningsliv så att Idrottsmuseet blir det självklara navet i varje förenings arbete med att bevara sin historia. Målet är att alla föreningar skall vara medlemmar i VHIF. VHIF skall aktivt samverka med övriga museer inom kommunen och i synnerhet med Vänersborgs museum.

Vänersborgs kommun bör öka sin satsning på föreningslivet i kommunen. Kommunen ska ha goda miljömål o vara miljövänlig.

Vänersborgs kommun ska överbrygga inre och yttre gränser mellan generationer, gränser som kan leda till "Vi och dom". Öppna upp för fler möten mellan generationer, skapa förutsättningar för kulturell samverkan över generationsgränser. Ge bra förutsättningar för dessa möten genom utvecklande föreningsbidrag och samverkansmöjligheter

Musik är åldersneutral när man musicerar tillsammans. En mer utvecklad möteskultur i kommunen motverkar en samhällsutveckling med alltmer ökande generationsklyftor. Musik och andra kultur och föreningsaktiviteter med samspel mellan generationer är den bästa motkraften!!!

Vänersborg skall utvecklas som centrum för regional administration och offentlig förvaltning.

Kommunen skall stötta det frivilliga föreningsarbetet med bidrag och lokaler i form av tillträde till fria mötesplatser.

Låt oss få utrymmen i kommunägda lokaler och därmed undvika höga kostnader för lokalhyra!

Tänk på att Vänersborgs kommun är inte bara centrumkärna!

Ingen kedja är starkare än den svagaste länken.

Öka kunskap av centrumvärdarna och näringsidkare kring bemötandefrågor.

Utveckla kollektivtrafik/färdtjänst så att den gäller dygnet runt med kort beställnings tid.

Utveckla kommunens hemsida.

Det ska vara fullt tillgängligt och med det menar vi inte att det ska vara 1 timme längre öppet på kvällen. T.ex. synskadade ska kunna ta ut riktningen med husväggarna utan att det finns hinder i vägen.

Inför totalt förbud för trottoarpratare.

Kommunen ska vara en drogfri kommun.

Kommunen ska inte ha bara ett välfungerande centrum, utan även välfungerande yttre kommundelar.

Kommunen ska ha bra äldreboende till låga hyror.

Kommunen ska ha ett positivt klimat för bildande och inflyttning av företag i teknikbaserade och andra branscher.

Vänersborg ska vara känt för sitt kulturliv långt utanför kommungränsen. Kulturen ska vara en drivkraft för utveckling och tillväxt i hela kommunen. Vår kommun ska erbjuda ett brett kulturutbud av hög kvalitet som är tillgängligt för alla. Det ska finnas gott om platser för möten, kulturupplevelser och eget skapande. Kulturen ska vara en enande kraft som alla i Vänersborg känner stolthet över och den ska finnas närvarande i livets alla skeden. För att nå dit arbetar vi i nära dialog med invånare, föreningsliv, näringsliv och externa parter.

De tre perspektiven är: Uppleva, skapa, förvalta.

Kulturutbudet ska vara tillgängligt för alla och bidra till en kreativ miljö som skapar tillväxt. Kulturlivet ska vara inspirerande, identitetsskapande och kunskapsutvecklande. En kommun där alla känner sig delaktiga i och stolta över kulturutbudet är en rik kommun.

Med ett utbyggt evenemangsstråk från sportcentrum till kulturaxeln utvecklas evenemangskulturen och ökar kommunens attraktionskraft för såväl kommuninvånare som företag och besöksnäring. Minst fyra evenemang av nationellt och/eller internationellt intresse ska genomföras varje år. Ett nytt konserthus med 600-800 publikplatser skapar förutsättningar att utveckla Vänersborg till ett regionalt kultur och konferenscentrum.

Ett bilfritt centrum från Hamngatan till Kyrkogatan och med ökade parkeringsmöjligheter på Sanden utvecklas stadskärnan till en attraktiv, miljövänlig mötesplats för alla.

I den positiva bilden av framtidens Vänersborg har det rika kultur- och fritidslivet haft avgörande betydelse för att kommunen växer, både med fler invånare och med fler företag och arbetstillfällen.

Med en ökad frihet att kunna bosätta sig där förutsättningarna för ett gott liv är som bäst, har Vänersborg blivit en vinnare. Fantastiska boendemiljöer och ett mycket stort utbud av kultur- och fritidsaktiviteter, som framför allt är koncentrerade till staden, har skapat mycket stor attraktionskraft. Vänersborg har en profil som en trygg och vänlig kommun som sätter de mjuka värdena i första rummet. En god plats för människor att bo. En god plats för människor att leva.

Här mår man bra året om. Kommunen har alltid mycket att erbjuda. Sommartid lockar de många badstränderna varav flera ligger mitt i staden. I Vä-

nerns motsvarighet till Marstrand träffas seglare från snart sagt hela världen. Kulturen flyttar ut på gator och torg. På hösten, vintern och våren avlöser kultur- och idrottsevenemangen varandra. Vänersborg har lokalerna och ytorna, det är mycket lätt att ta sig hit och här finns det gott som företag och organisationer som kan sätta upp event av olika slag.

Ett av fundamenten som kommunen bygger sin attraktionskraft på är musiken. Den finns överallt. Den finns för alla. Musik hela livet är en självklarhet. I förskolor och skolor, på fritidsgårdar för unga och på de omtalade fritidsgårdarna för äldre. Det finns scener överallt i kommunen, både inomhus och utomhus. Mitt i stadskärnan ligger ett mötes- och kulturcentrum. Det tar emot regionfullmäktiges möten, stora kongresser och seminarier såväl som föreställningar med full symfoniorkester och musik och dans.

Vänersborgs kultur- och mötescentrum fyller en strategisk roll när det gäller att stärka staden. Att ha tillgång till kulturevenemang några steg från sin bostad har varit ett av de starkaste mjuka säljargumenten för bostäderna i det nya vattennära bostadsområdet mitt i staden. Kombinationen av centralt vattennära boende alldeles intill Resecentrum och med ett sprudlande kulturliv mellan husen är snudd på unikt. Området är så fint och omtyckt att Vänersborgarna kallar det för sitt gemensamma vardagsrum.

Vänersborg ska vara känt för sitt kulturliv långt utanför kommungränsen. Kultur ska vara en drivkraft för utveckling och tillväxt i hela kommunen och den ska vara tillgänglig för alla. Vår kommun ska erbjuda ett brett kulturutbud av god kvalitet. Inom utvalda profilmråden ska utbudet ha spetskvalitet. Det ska finnas gott om platser för möten, kulturupplevelser och eget skapande. Kultur ska finnas närvarande i livets alla skeden och vara en enande kraft som alla i Vänersborg känner stolthet över. För att nå dit arbetar vi i nära dialog med invånare, föreningsliv, näringsliv och externa parter.

Vänersborgs kommun vill med denna kulturplan presentera sin vision för kulturområdet och en färdriktning för kultursektorn i kommunen. Genom ett metodiskt arbete utifrån de prioriterade perspektiven och målen vill vi åstadkomma ett samhälle där kultur är närvarande genom hela livet.

Kulturutbudet ska vara tillgängligt för alla och bidra till en kreativ miljö som skapar tillväxt. Kulturlivet ska vara inspirerande, identitetsskapande och kunskapsutvecklande. En kommun där alla känner sig delaktiga i och stolta över kulturutbudet är en rik kommun.

Fler dokument som lyfter kulturen med spets på musik, dans samt idrott/föreningsliv (cup och lägerstad) är KDL omvärldsanalys; Kultur som tillväxtfaktor, Vänersborgspuzzlet, Evenemangsstråket och kulturaxeln. Önskvärt att formulera en helhet av detta och ange målen, delmålen. Uthållighet över tid en framgångsfaktor.

Vänersborg ska vara en av landets främsta musikkommuner.

Vänersborg ska utveckla kultur- och upplevelseindustrin till en spetsposition bland kommuner runt Vänern.

Vänersborg ska utvecklas till den mest attraktiva kommunen runt Vänern genom satsning på kultur, upplevelser, turism och boende.

Fortsätt att utveckla ett rikt kultur- och fritidsutbud i ett modernt kulturhus för alla invånare och besökare.

Kultur ska vara en drivkraft för utveckling och tillväxt i hela kommunen.

Ett livaktigt centrum, en levande landsbygd och en växande befolkning.

Kommunikationerna ska binda samman de olika kommundelarna, så att det möjliggör in- och utpendling.

Alla skall känna sig trygga i kommunen.

Med bättre skyltning, Vänersborg, skall turister och besökande lättare hitta till vår kommun.

Försök skapa flyglinje mellan Vänersborg/Trollhättans flygplats och t ex Kastrup eller något annat nav i Europa. Skapa något av forskningscentra inom olika områden.

Bilaga 4. Textanalys av inkomna enkätsvar från allmänheten, organisationer och företag

Vision för Vänersborgs kommun

Levande kommun i alla delar för hela livet

Inriktningsmål medborgare

- Fler invånare upplever livskvalitet, god hälsa och trygghet.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott och föreningsliv.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Fler invånare, företagare och besökare ska uppleva att behov och förväntningar tillgodoses.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Fler anser att kommunen har en öppen och god dialog med företag, föreningar och invånare som underlättar förverkligandet av goda idéer och stärker medborgarinflytandet.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*

Inriktningsmål samhällsutveckling

- Kommunens attraktionskraft inom områdena; näringsliv, regional- och statlig förvaltning, boende, kultur, turism och ... ska öka.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Det ska vara lättare för företag att etablera sig och verka både i tätort och i en livskraftig landsbygd.
  - *Destineras till kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden, byggnadsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.*
- Fler attraktiva boenden för ... särskilt i ...
  - *Destineras till kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, byggnadsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.*
- Stads kärnan ska ha fler mötesplatser för alla åldrar vid hamnområdet och torget, fler affärer, fler aktiviteter och upplevelser samt bättre koppling till affärsområdet vid Östra vägen.
  - *Destineras till kommunstyrelsen, byggnadsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och kulturnämnden*

Bilaga 5. Bruttolista av gruppförslag från visionskväll 2013-10-23

Vision för Vänersborgs kommun

Levande kommun i alla delar för hela livet

Levande kommun i alla delar för hela livet!

Levande kommun för alla delar genom hela livet

Vänersborg hållbart hela livet

Hållbart liv i alla delar

Vänersborg är en aktiv kommun med natur och sjönära läge, där ekologiska, sociala och ekonomiska värden ger livskvalité

(”Mera framtidsinriktat! Tidsperspektiv? Mer Vänersborgsspecifikt”)

(”Hur får vi in miljöperspektivet i visionen?”)

(”Innehållet är bra, men den fastnar inte.”)

Inriktningsmål medborgare

- Fler invånare upplever livskvalitet, god hälsa och trygghet.
- Alla invånare upplever livskvalitet, god hälsa och trygghet.
- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet.
- Fler upplever livskvalitet, god hälsa och trygghet.
- Fler invånare upplever livskvalitet, god hälsa. Trygghet och har möjlighet till försörjning.
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott och föreningsliv.
- Alla invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott och föreningsliv.
- Öka rekreation, föreningsliv mm, bl.a. Curlinghall.
- Fler invånare, företagare och besökare ska uppleva att behov och förväntningar tillgodoses.
- Alla invånare, företagare och besökare ska uppleva att behov och förväntningar tillgodoses.
- Företagare ska ha nystartshjälp, stöd och få smidigt bemötande.
- Underlätta företagande, handel, service och rekreation.
- Fler anser att kommunen har en öppen och god dialog med företag, föreningar och invånare som underlättar förverkligandet av goda idéer och stärker medborgarinflytandet:
- Fler anser att kommunen har en öppen och god dialog med företag, föreningar och invånare som underlättar förverkligandet av goda idéer och stärker medborgarinflytandet..
- Vänersborgs kommun har en öppen och god dialog med invånare företag och föreningar som underlättar förverkligandet av integration, goda idéer och stärker medborgarinflytandet.
- Kommunen ska ha en öppen dialog med invånare, företag och föreningar.
- Dialog.
- Kommunen ska underlätta förverkligandet av goda idéer.
- Fler anser att kommunen har en positiv syn och ser möjligheter.

- Livskvalitet.
- Inflytande/delaktighet.
- Kultur.
- Attraktionskraft.
- Minskad byråkrati, enklare handläggning.

Inriktningsmål samhällsutveckling

- Kommunens attraktionskraft inom områdena; näringsliv, regional- och statlig förvaltning, boende, kultur, turism och ... ska öka.
- Kommunens attraktionskraft inom områdena; näringsliv, regional- och statlig förvaltning, boende, kultur, turism, idrotts- och friluftsliv ska öka.
- Kommunens attraktionskraft inom områdena; näringsliv, regional- och statlig förvaltning, boende, kultur, turism, fritid och natur ska öka.
- Kommunens attraktionskraft inom områdena; näringsliv, regional- och statlig förvaltning, boende, kultur, turism, barnomsorg, skola, sjukvård och äldreboende ska öka.
- Kommunens attraktionskraft för invånare, företag och besökare ska öka.
- Kommunens attraktionskraft inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, boende, kultur, turism och mångfald ska öka.
- Det ska vara lättare för företag att etablera sig och verka både i tätort och i en livskraftig landsbygd.
- Det ska vara lätt för företag att etablera sig och verka både i tätort och i en livskraftig landsbygd.
- Minska byråkratin i byggnadsnämnd, enkätundersökning till företagare.
- Fler attraktiva boenden för ... särskilt i ... .
- Fler alternativ i bostadsutbudet.
- Fler attraktiva boenden för alla!
- Fler attraktiva boenden för alla.
- Fler attraktiva boenden i hela kommunen, inte bara centrala.
- Stadskärnan ska ha fler mötesplatser för alla åldrar vid hamnområdet och torget, fler affärer, fler aktiviteter och upplevelser samt bättre koppling till affärsområdet vid Östra vägen.
(Inte bara stadskärnan”)
- Större affärskedja, dragkraft för mindre.
- Vänersborg ska ha fler mötesplatser som är till för alla.
- Visa Vänersborg på kartan.

Bilaga 6. Kommundirektörens förslag till inriktningsmål finanser och ekonomi, verksamhetsutveckling och medarbetare

Finansiella mål

- Årets resultat ska uppgå till minst 0,5 % av skatter och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.
  - *Destineras till kommunstyrelsen.*
- Kassalikviditeten ska vara minst 50 %.
  - *Destineras till kommunstyrelsen.*
- Soliditeten ska förbättras.
  - *Destineras till kommunstyrelsen.*
- Ej skuldfört pensionsåtagande ska minska som andel av eget kapital.
  - *Destineras till kommunstyrelsen.*

Inriktningsmål ekonomi

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*

Inriktningsmål verksamhetsutveckling

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*

Inriktningsmål medarbetare

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*
- Ledarskapet och medarbetarskapet ska vidareutvecklas så att måluppfyllelse, kvalitet, engagemang och arbetsglädje ökar.
  - *Destineras till kommunstyrelsen och alla nämnder.*

Beslut om regler för mål- och resultatstyrning

Ärendebeskrivning

De två ärendena Vision och inriktningsmål (Dnr KS 2013/391) samt regler för mål- och resultatstyrning (Dnr KS 2013/365) har, trots att det är två ärenden, processats fram parallellt eftersom de är beroende av varandra.

Historik

Kommunens revisorer överlämnade 2012-08-28, revisionsrapporten "Uppföljande granskning av ledning och styrning samt användandet av Stratsys". Rapporten hade upprättats av PWC.

Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträde 2013-01-09, § 16, att anta kommunstyrelseförvaltningens yttrande 2012-11-12 att som kommunens yttrande överlämnas till revisionen.

Kommunstyrelseförvaltningen har i missiv 2013-10-25 redovisat den process som mynnat i förslag till regler för mål- och resultatstyrning.

Inför budgetprocessen för mål- och resursplan 2013-2015 föreslogs att Visionen skulle revideras och att de "Fem generella perspektiv i utvecklingsarbetet" samt "Sju utvecklingsområden" skulle ses över.

Kommunstyrelsens ordförande har i skrivelse 2011-09-22 redovisat att revideringen av Visionen skulle harmoniseras med arbetet med mål- och resursplan 2013-2015.

Process

Arbetet med regler för mål- och resultatstyrning har avrapporterats till Kommunstyrelsen vid sammanträde 2012-10-31, § 241 och 2013-08-26, § 166.

Vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2013-11-27, § 142, informerades om de synpunkter som lämnats av de politiska partierna. Informerades om möjligheten att lämna skriftliga synpunkter fram till det extra Kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde som kommer att äga rum 2013-12-06. Informerades även att ett extra sammanträde med Kommunstyrelsen kommer att äga rum 2013-12-10. Detta extra sammanträde kommer helt att ägnas åt Visionen för att mynna i ett beslutsförslag som kan föreläggas Kommunfullmäktige 2013-12-11.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts behandling av ärendet

Ordföranden redovisade förslag till beslut

Forts § 242

Dnr 2011/391

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar föreslå

Kommunstyrelsens förslag till Kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige beslutar anta regler för mål- och resultatstyrning enligt bilaga .....
Reglerna ska gälla från och med 2014-01-01.

Vänersborgs kommun

Regler för mål- och resultatstyrning

Gäller fr.o.m. 2014-01-01

Innehåll

Allmänna styrprinciper	1
1. Målstyrning	1
2. Planera, göra, studera och agera	1
3. Ansvar och roller	2
Verksamhetsplan	2
4. Verksamhetsplanen.....	2
5. Verksamhetsplanens innehåll	2
Principer för målstyrning	2
6. Mål och resultatstyrning	2
7. Vision	3
8. Inriktningsmål	3
9. Förväntade resultat	3
10. Aktiviteter	3
11. Mått	3
Rapportering	4
12. Delårsrapporter och årsredovisning	4

Dokumenttyp Regler	Dokumentnamn Regler för mål- och resultatstyrning	Antagen KF 2013-12-11, xx	Version 1.0
Dokumentägare Kommunstyrelseförvaltningen	Dokumentansvarig Utvecklingschef	Reviderad	Giltighet Tills vidare
Dokumentinformation Regler för målstyrning		Publicerad på hemsidan	
Andra styrande dokument som omnämns Mål- och resursplan. Vision och inriktningsmål.			

Allmänna styrprinciper

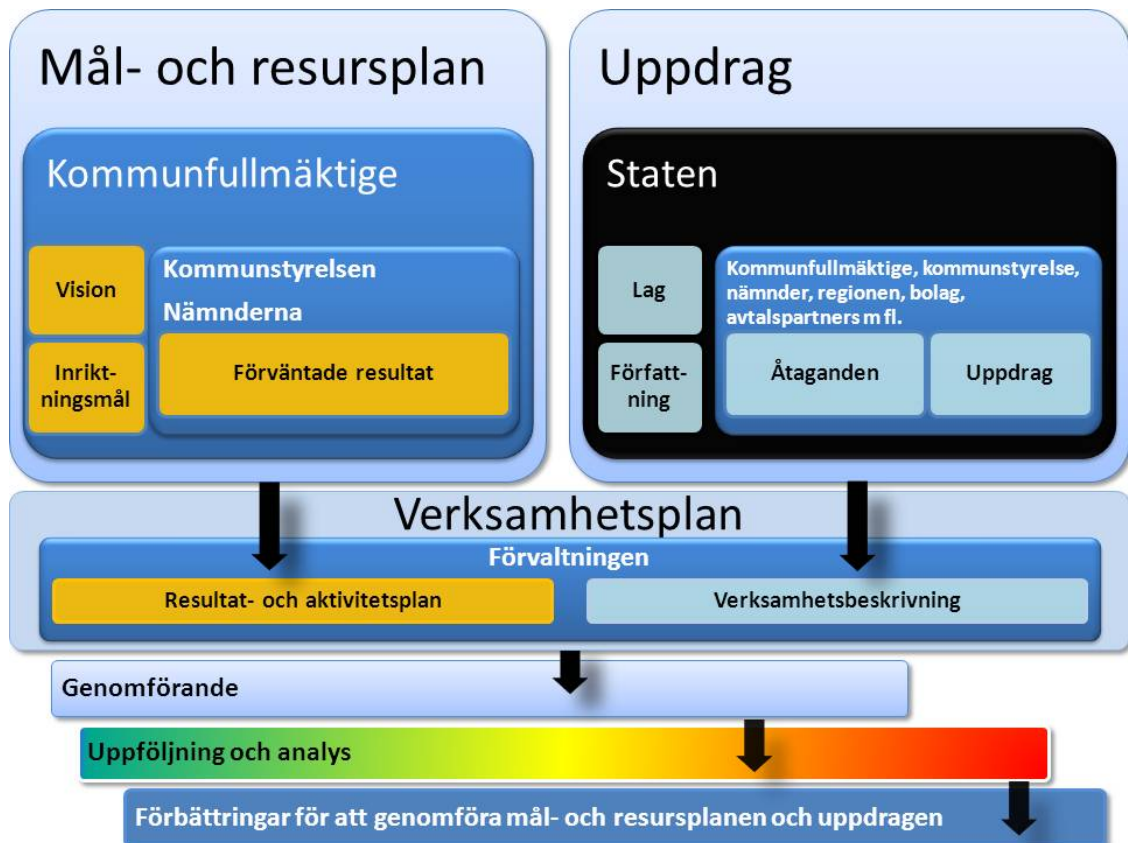
1. Målstyrning

Syftet med reglerna är att förtydliga och klargöra kommunens målstyrning, verksamhetsplanering och uppföljning. Reglerna ska fungera över en längre tid oavsett politisk majoritet, då den politiska viljan kommer till uttryck i innehållet. Reglerna är ett ramverk som ska säkerställa att den politiska viljan leder till faktiska resultat och till ett effektivt användande av kommunens ekonomiska resurser.

Det målinriktat arbete i kommunen utgår från Kommunfullmäktiges vision. För att stödja visionen använder sig kommunen av målstyrning. Målkedjan ska tydligt följas från fullmäktige via nämnderna till den enskilda enheten.

Visionen är kopplad till inriktningsmål, förväntade resultat och aktiviteter, som systematiskt följs upp. Kontinuerlig dialog kring analys av effekterna för att nå de förväntade resultaten leder till verksamhetsutveckling.

2. Planera, göra, studera och agera

Mål- och resursplanen innehåller den beslutade visionen, inriktningsmål, förväntade resultat och ekonomiska förutsättningar. Därutöver finns lag, författning, åtaganden och uppdrag. Förvaltningen planerar i verksamhetsplanen, genomför, följer upp och gör förbättringar så att resultaten och uppdragen uppfylls.

3. Ansvar och roller

Kommunstyrelseförvaltningen är ansvarig för att göra dessa regler kända.

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och ska ha uppsikt över nämndernas verksamhet.

Kommunstyrelsen och nämnderna beslutar senast i december om verksamhetsplan för nästkommande år.

Till chefens ansvar hör att göra verksamhetsplanen kända hos medarbetarna. Cheferna ansvarar inom sitt område för att planera, följa upp, analysera effekten av insatta resurser och vidta åtgärder för resultatuppfyllelse och att uppdragen verkställs samt att rapportera.

Alla parter har ett ansvar för att budgetarbetet och arbetet med verksamheten kan passa väl ihop. Verksamhetsplanen ska hanteras inom beslutade budgetramar.

Verksamhetsplan

4. Verksamhetsplanen

En verksamhetsplan är förvaltningens beskrivning av den planerade verksamheten under ett verksamhetsår. Verksamhetsplanen framställs av förvaltningsledningen parallellt med budget och resultat- och aktivitetsplan. Verksamhetsplanen rapporteras senast i december till kommunstyrelsen/nämnden. Nämnderna rapporterar till kommunstyrelsen.

Verksamhetsplaner används av förvaltningarna för att planera, följa upp, förbättra och rapportera sina verksamheter. Planen kopplar verksamhetsstyrningen med den långsiktiga visionen. Planen är realistisk och aktiviteterna som nämns i den är sådana som förvaltningarna har för avsikt att genomföra och har budgeterat.

5. Verksamhetsplanens innehåll

Verksamhetsplanen ska översiktligt beskriva det som förvaltningen särskilt ska utföra vad gäller resultat- och aktivitetsplan och uppdrag och åtaganden;

- Resultat- och aktivitetsplanen beskriver på ett översiktligt sätt områden, inriktningsmål, förväntade resultat och aktiviteter. Resultat- och aktivitetsplaner är förvaltningsledningens verktyg för att ha god ordning på resultatuppfyllelse och aktiviteter.
- Verksamhetsbeskrivning redogör för statliga uppdrag och ålägganden, uppdrag från kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller nämnden. Uppdrag och åtaganden gentemot andra nämnder, bolag, landsting, förbund, organisationer och sammanslutningar. Särskilda satsningar och projekt.

Principer för målstyrning

6. Mål och resultatstyrning

Målstyrning är en styrningsprincip som ska användas i samverkan med andra styrprinciper som exempelvis ekonomi, lagar och författningar.

Mål- och resultatstyrning ska ge engagemang och stimulans genom delegerade befogenheter.

7. Vision

Kommunfullmäktige fastställer kommunens vision.

Vision är det fullbordade idealtillståndet. Visionen är en framtida idealbild att sträva mot, det är första steget i verksamhetsstyrningen och ska genomsyra hela organisationen.

Visionen kan gälla över en lång planperiod, flera mandatperioder och under skilda politiska majoriteter. Visionen preciseras i inriktningsmål.

8. Inriktningsmål

Kommunfullmäktige uttolkar visionen och preciserar den till inriktningsmål. Inriktningsmål inför kommande års arbete med Mål- och resursplanen fastställs av fullmäktige senast i december.

Inriktningsmålen är fullmäktiges övergripande viljeinriktning som ordnas under fem områden som är medborgare, samhällsutveckling, ekonomi, verksamhetsutveckling och medarbetare.

I inriktningsmål anges viljeinriktning för vad som skall uppnås. Det ska ge en strategisk och övergripande vägledning. Aktiva ord som innebär en riktning ska användas. T.ex. öka, minska, utveckla. Allmänna fraser ska undvikas som t.ex. värna om, ta tillvara, tillgodose.

Inriktningsmålen ska vara ett fåtal och särskilt viktiga. Inriktningsmålen ska hanteras inom beslutade budgetramar.

9. Förväntade resultat

Kommunstyrelse och nämnder preciserar fullmäktiges inriktningsmål i förväntade resultat. Dessa ordnas i de fem områdena som är medborgare, samhällsutveckling, ekonomi, verksamhet och medarbetare insorterade under respektive inriktningsmål.

Förväntat resultat är det som förväntas åstadkommas, erhållas eller uppnås. Bra förväntade resultat är; specifika, mätbara, attraktiva/utmanande, realistiska, tidsatta och accepterade.

De förväntade resultaten ska vara få, ska inte upprepa inriktningsmål, lagar och författningar. De ska inte vara i konflikt med inriktningsmål eller andra förväntade resultat. Förväntade resultat ska hanteras inom beslutade budgetramar. Det ska anges för vilken period som de förväntade resultaten ska gälla och för vilka verksamheter.

10. Aktiviteter

För att fullmäktiges inriktningsmål och kommunstyrelsens/nämndernas förväntade resultat ska bli genomförd planeras aktiviteter. Aktiviteterna är de avgörande insatserna för att nå förväntade resultat. Aktiviteter beslutas och genomförs inom förvaltningarna på alla nivåer och hanteras inom beslutade budgetramar. Förvaltningsledningen beslutar om när aktiviteterna ska utföras och av vilka verksamheter.

11. Mått

På alla nivåer i förvaltningen används mått för att veta hur de förväntade resultaten uppnås.

Rapportering

12. Delårsrapporter och årsredovisning

Under året görs delårsrapporter april och augusti och årsredovisning. Den startar med rapportering av mått, aktiviteter och resultatuppfyllelse inom förvaltningarna. Där sker analys, vidtas åtgärder för resultatuppfyllelse och sammanställs rapporter till nämnderna respektive kommunstyrelsen.

Nämnderna och styrelsen följer upp inriktningsmålen och resultaten och rapporterar till fullmäktige. Kommunfullmäktige får återskoppling av hur de politiska inriktningsmålen infrias och hur kommunen närmar sig visionen.
